

Regionaal Crisisplan Utrecht

2014-2017

Regionaal Crisisplan Utrecht

Opgesteld door: projectteam crisisplan, samengesteld uit deelnemers vanuit gemeenten, politie, RMC, waterschappen, VRU

Het beheer van het crisisplan ligt bij de Veiligheidsregio Utrecht. Er vindt voortdurend afstemming plaats met de crisispartners en buurregio's over de uitwerking en invoering van het plan.

Vastgesteld op 13 december 2013 door het algemeen bestuur van de VRU.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Doelstelling.....	4
1.2	Uitgangspunten crisisplan.....	4
1.3	Relatie met andere plannen.....	5
1.4	Besluitvorming.....	5
2	Flexibiliteit.....	6
2.1	Flexibele inrichting van de crisisorganisatie.....	6
2.2	Vorbereiding op (voorzienbare) incidenten en sluimerende crises.....	6
2.3	De verhouding tussen de driehoek en het beleidsteam.....	7
3	Voorwaardenscheppende processen.....	8
3.1	Inleiding.....	8
3.2	Melding en alarmering.....	8
3.3	Op- en afschaling.....	9
3.4	Leiding en coördinatie.....	10
3.5	Informatiemanagement.....	11
4	Organisatie van de crisisbeheersing.....	15
4.1	Inleiding.....	15
4.2	Meldkamer.....	15
4.3	Commando Plaats Incident.....	16
4.4	Coördinerend onderdeel.....	16
4.5	Team Bevolkingszorg.....	16
4.6	Regionaal Operationeel Team.....	17
4.7	Gemeentelijk Beleidsteam.....	18
4.8	Regionaal Beleidsteam.....	19
4.9	Overzicht crisisorganisatie.....	20
5	Crisiscommunicatie.....	21
5.1	Inleiding.....	21
5.2	Crisiscommunicatie in de regio Utrecht.....	22
5.3	Organisatie van de crisiscommunicatie.....	22
6	Processen.....	26
6.1	Inleiding.....	26
6.2	Processen Politie.....	27
6.3	Processen Bevolkingszorg.....	29
6.4	Processen GHOR.....	32
6.5	Processen Brandweer.....	34
6.6	Ondersteunende processen.....	35
7	Crisispartners.....	36
7.1	Overzicht crisispartners en landelijke coördinatiecentra.....	36
7.2	Bestuurlijke netwerkkaarten.....	42
	Bijlage 1 – Afkortingenoverzicht.....	43
	Bijlage 2 – GRIP schema.....	45
	Bijlage 2a – Toelichting bij GRIP schema.....	47
	Bijlage 3 – Overzicht piketfunctionarissen crisisorganisatie.....	50

1 Inleiding

1.1 Doelstelling

Het regionaal crisisplan beschrijft (op basis van artikel 16 Wvr) hoe de crisisorganisatie bij een incident of crisis functioneert. Het regionaal crisisplan omvat:

- een beschrijving van de crisisorganisatie;
- de verantwoordelijkheden;
- de taken;
- de bevoegdheden;

met betrekking tot maatregelen en voorzieningen die de gemeenten in de regio Utrecht treffen bij de bestrijding van rampen en crises.

Het doel van de crisisorganisatie is:

- *het leveren van adequate noodhulp;*
- *onmiddellijke communicatie van relevante feiten zodat de samenleving (zelf)redzaam kan zijn;*
- *tijdige duiding van de crisis door het boegbeeld van de overheid die het bedreigde belang of bedreigde waarde het best vertegenwoordigt.*

1.2 Uitgangspunten crisisplan

Voor het crisisplan gelden de volgende uitgangspunten:

I Professionele crisisorganisatie

De crisisorganisatie in de regio Utrecht is de wettelijke taak van de VRU die zij uitvoert van en voor de Utrechtse gemeenten. Deskundig, betrokken, verbindend naar de diverse crisispartners, burgers, bedrijven en instellingen en altijd gefocust op het resultaat.

II Generiek, eenvoudig en compact – het crisisplan is leidend

Het crisisplan is leidend in de voorbereiding en organisatie van de crisisbeheersing. Het crisisplan is compact en beperkt zich tot de wettelijk vastgelegde hoofdstructuur van de crisisorganisatie.

Deelplannen, draaiboeken en procedures zijn een verantwoordelijkheid van de afzonderlijke diensten en maken geen deel uit van dit plan. Overigens wordt de omvang van deze afzonderlijke plannen zoveel mogelijk beperkt en staat de praktische bruikbaarheid centraal. Dit geldt ook voor specifieke plannen zoals rampbestrijdingsplannen en incidentbestrijdingsplannen van de VRU en die van haar netwerkpartners.

III Eenduidig, geen ingesloten beleid

Het crisisplan beschrijft hoe de crisisorganisatie feitelijk functioneert ten tijde van een incident of crisis. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn volstrekt eenduidig vastgelegd. In het plan zijn daarom geen beleidsambities opgenomen. Ook nog niet geïmplementeerd beleid wordt niet opgenomen. Deze worden vastgelegd in een apart beleidsdocument.

IV Geen keurslijf, maar flexibel toepasbaar op alle mogelijke crises

Het crisisplan gaat uit van de wettelijk vereiste crisisorganisatie met bijbehorende standaardbezetting en opkomsttijden. Daarbinnen moet flexibel kunnen worden ingespeeld op het type incident of crisis

en de ondersteuningsbehoefte van het bevoegd gezag. Flexibiliteit kan ook betrekking hebben op de daadwerkelijke alarmering van de crisisorganisatie. De GRIP is hierbij geen strak keurslijf. Waar nodig kunnen ook buiten de GRIP-opschaling onderdelen van de crisisorganisatie worden geactiveerd.

V Aansluiting bij de omgeving

Het crisisplan houdt nadrukkelijk rekening met de behoeften en verantwoordelijkheden van de samenleving. Eigen verantwoordelijkheid, (zelf)redzaamheid en participatie van burgers, bedrijven en instellingen worden waar mogelijk benut. Deze gerichtheid op de samenleving vereist een stevige positionering van crisiscommunicatie. Voortdurend wordt de impact van de crisis op de samenleving in beeld gehouden. De samenleving wordt tijdig en betrouwbaar geïnformeerd en handelingsperspectief geboden.

1.3 Relatie met andere plannen

Evenals het regionale risicoprofiel en het regionaal beleidsplan, wordt het regionaal crisisplan ingevolge de Wet Veiligheidsregio's iedere vier jaar door het algemeen bestuur vastgesteld. Het risicoprofiel en het beleidsplan zijn beleidsdocumenten, het crisisplan is een operationeel plan over de responsorganisatie in geval van rampen en crises.

Het regionaal crisisplan is een compact plan, dat zich beperkt tot de hoofdstructuur van de crisisorganisatie. De diverse onderdelen worden nader uitgewerkt in diverse deelplannen, leidraden, handreikingen en operationele procedures. Deze maken geen deel uit van dit crisisplan. Het regionaal crisisplan is ook een generiek plan. Plannen en procedures die betrekking hebben op specifieke risico's of risicovolle objecten, zoals rampbestrijdingsplannen en incidentbestrijdingsplannen beperken zich tot relevante afwijkingen of aanvullingen van het crisisplan.

1.4 Besluitvorming

Het crisisplan is in het voorjaar 2013 in concept voor een ambtelijke commentaarronde voorgelegd aan de Utrechtse gemeenten, de crisispartners en de buurregio's. Nadat de reacties zijn verwerkt, is het plan voorgelegd aan het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur van juni 2013. Het algemeen bestuur heeft het plan voorlopig vastgesteld (voorgenomen besluit) en heeft het plan aangeboden voor een bestuurlijke consultatieronde aan de colleges van de VRU-gemeenten, de besturen van crisispartners en buurregio's. Na verwerking van de reacties, heeft het algemeen bestuur in december 2013 het crisisplan definitief vastgesteld. Het plan is aangeboden aan de gemeenten, de crisispartners en de commissaris van de Koning in de provincie Utrecht. Het vastgestelde crisisplan treedt op 1 mei 2014 in werking.

Vaststelling

Het regionaal crisisplan is vastgesteld voor de periode 2014 – 2017. Ontwikkelingen kunnen tussentijds wel aanleiding geven tot aanpassing en/of actualisatie op onderdelen van het regionaal crisisplan of de bijbehorende deelplannen, leidraden en procedures.

2 Flexibiliteit

De crisisorganisatie en de bijbehorende operationele en bestuurlijke coördinatiemechanismen (CoPI, ROT en bestuurlijke teams) zijn tot dusverre vooral gericht op klassieke rampen zoals flitsrampen en langdurige crises (zoals stroomuitval of wateroverlast).

Uitgangspunt van dit crisisplan is dat de crisisorganisatie generiek toepasbaar is voor de rampen en crises die zich kunnen voordoen in het verzorgingsgebied van de veiligheidsregio. Behalve de klassieke ramptypen geldt dit ook voor sociale crises, zoals bijvoorbeeld verstoringen van de maatschappelijke orde (project X, zedenzaken en rellen) en ook zogenoemde sluimerende crises.

De wettelijk vastgelegde hoofdstructuur van de crisisorganisatie, met bijbehorende standaardbezetting en opkomsttijden vormt de basis van dit crisisplan. Tegelijkertijd is het van belang om flexibel in te kunnen spelen op elk type crisis en de ondersteuningsbehoefte van het bevoegd gezag. Indien wordt afgeweken van de wettelijke hoofdstructuur, dan vereist dit, ook met het oog op de verantwoording achteraf, een expliciet besluit. Dit besluit wordt, door de voorzitter van het hoogst ingestelde team, genomen in het eerste overleg en vastgelegd.

2.1 Flexibele inrichting van de crisisorganisatie

De hoofdstructuur wordt volgens een vaste procedure gealarmeerd en ingezet. Wel kan er, afhankelijk van het type crisis en de specifieke omstandigheden en behoefte, besloten worden om af te wijken van inzet en samenstelling van teams. Opschaling verloopt niet per definitie lineair: opschaling naar GRIP 2 of hoger volgt niet noodzakelijkerwijs op het inrichten van een CoPI. Er kan immers sprake zijn van incidenten waarbij geen sprake is van het inrichten van een CoPI. Ook kan het incident zich zó snel ontwikkelen dat er één of meerdere fasen overgeslagen worden. Het activeren van slechts één onderdeel uit de hoofdstructuur is ook een mogelijkheid. Daarnaast kan er van de vaste bezetting van de verschillende teams afgeweken worden als er operationeel gezien geen noodzaak is om deze samenstelling in stand te houden. De opschaling wordt situationeel beoordeeld en kan naar behoefte worden uitgevoerd.

2.2 Voorbereiding op (voorzienbare) incidenten en sluimerende crises

Bepaalde typen incidenten of crises vragen om een andere aanpak en ondersteuningsbehoefte van het bevoegd gezag. Afhankelijk van het type incident of crisis en de behoefte van een bestuurder kan specifieke ondersteuning al dan niet in de vorm van een team op maat geleverd worden. Op deze manier kunnen bestuurders beschikken over deskundigheid op basis van de vraag. Deze deskundigheid is via één loket functie bij de VRU opvraagbaar. De dienstdoende Regionaal Operationeel Leider vervult hierbij de loketfunctie en treedt op als netwerkbeheerder. Hij kan op basis van het verzoek het bevoegd gezag adviseren of verwijzen.

In het kader van voorbereiding op (voorzienbare) incidenten of sluimerende crises kan er een voorbereidende staf worden samengesteld. De burgemeester (of de directeurs van de operationele diensten in overleg) wijst hiervoor een voorzitter aan.

2.3 De verhouding tussen de driehoek en het beleidsteam

De crisisorganisatie zal niet bij alle crises automatisch worden geactiveerd. Er zijn nauwelijks rampen, crises of zware ongevallen denkbaar waarbij de strafrechtelijke handhaving niet aan de orde komt, in enig stadium van de respons. Ook als de strafrechtelijke component pas in tweede instantie een belangrijke rol gaat spelen, bijvoorbeeld omdat er eerst levensreddende werkzaamheden uitgevoerd moeten worden, dan is het de taak van de hoofdofficier van justitie om de belangen van het strafrechtelijk onderzoek zoveel mogelijk veilig te stellen. In de lokale of regionale gezagsdriehoek stemmen de burgemeester, officier van justitie en politiechef af.

Indien de maatschappelijke onrust verder gaat dan alleen het vraagstuk van handhaving van de openbare orde en de rechtsorde en wanneer multidisciplinaire afstemming noodzakelijk is, kan de burgemeester besluiten om een beleidsteam bijeen te roepen, waarin hij wordt geadviseerd over zijn gezagsrol.

3 Voorwaardenscheppende processen

3.1 Inleiding

De voorwaardenscheppende processen¹ zijn de processen die als randvoorwaarde voor effectief crisismanagement beschikbaar moeten zijn. Dit zijn:

- melding en alarmering;
- op- en afschaling;
- leiding en coördinatie;
- informatiemanagement.

Deze processen hebben een multidisciplinair karakter en worden in dit hoofdstuk uitgewerkt.

3.2 Melding en alarmering

Onder melding en alarmering wordt verstaan: alle activiteiten, gericht op het bedrijfszeker, effectief en tijdig aannemen, verwerken en registreren van de gegevens over een incident of crisis en het alarmeren en/of informeren van de juiste eenheden, functionarissen, instanties en andere hulpbronnen. De meldkamer speelt bij dit proces een belangrijke rol.

Criteria voor grootschalige alarmering

Het bestuur van de veiligheidsregio stelt (artikel 2.2.1 Bvr) bestuurlijke criteria vast voor grootschalige alarmering van de crisisorganisatie. Zo wordt geen kostbare tijd verloren in geval van rampen of crises, waarbij direct duidelijk is dat het noodzakelijk is om grootschalig te alarmeren. De grootschalige alarmering heeft uitsluitend betrekking op de operationele crisisorganisatie, inclusief het team bevolkingszorg en niet op de bestuurlijke opschaling. Er kan worden overgegaan tot grootschalige alarmering als wordt voldaan aan één van de volgende criteria:

1. Een zich plotseling voordoend ernstig en grootschalig incident waarbij (het vermoeden bestaat dat) een groot aantal slachtoffers te betreuren is.
2. Een ernstig en grootschalig incident waarbij (het vermoeden bestaat dat) het welzijn van de bevolking in ernstige mate wordt bedreigd.
3. Overige gevallen waarbij een onmiddellijk grootschalig optreden noodzakelijk is.

Of er in geval van een ramp of crisis sprake is van de criteria voor grootschalige alarmering, is ter beoordeling aan de calamiteitencoördinator (CaCo), die in geval van opschaling is aangewezen als eenhoofdige leider op de meldkamer.

¹ De voorwaardenscheppende processen zijn afkomstig uit de Basisvereisten crisismanagement, de centrale normen benoemd (LBCB 2006)

3.3 Op- en afschaling

Wanneer een incident vraagt om multidisciplinaire coördinatie en/of eenduidige aansturing van de inzet van diensten door multidisciplinaire teams, vindt er opschaling plaats. De GRIP-regeling vormt de basis voor de operationele en bestuurlijke opschaling tijdens incidenten en crises. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de GRIP-regeling binnen de VRU. In de bijlage zijn een verdere uitwerking van de GRIP-regeling (bijlage 2) en een toelichting hierop (bijlage 2a) opgenomen. Hierbij is aangesloten op de uitwerking van GRIP in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming.

	Situatie	Bevoegd tot opschalen	Bevoegd tot afschalen
GRIP 1	Behoeft e aan multidisciplinaire coördinatie ter plaatse van incident	Burgemeester (H)OvD Brandweer CvD/OvD Geneeskundig OvD Politie OvD Bevolkingszorg CaCo	Leider CoPI
GRIP 2	Behoeft e aan multidisciplinaire coördinatie ruimer dan alleen op de plaats van het incident of ter voorbereiding op een mogelijk incident	Burgemeester ROL (H)OvD Brandweer CvD/OvD Geneeskundig OvD Politie OvD Bevolkingszorg Leider CoPI CaCo	ROL
GRIP 3	Behoeft e aan multidisciplinaire coördinatie in de omstandigheid dat bestuurlijke opgaven voor de burgemeester vragen om ondersteuning door een GBT	Burgemeester, eventueel op advies van leden BT of ROL ROL en DPG, na overleg met de burgemeester tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet	Burgemeester
GRIP 4	Behoeft e aan multidisciplinaire en bestuurlijke coördinatie en leiding bij een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan	Voorzitter VRU, eventueel op verzoek van burgemeester of op advies van leden RBT	Voorzitter VRU

	Situatie	Bevoegd tot opschalen	Bevoegd tot afschalen
GRIP 5	Behoeft aan multidisciplinaire en bestuurlijke coördinatie bij een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis in meerdere regio's of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, waartoe de betrokken voorzitters VR in gezamenlijkheid besluiten omdat het bestuurlijk noodzakelijk wordt gevonden	Een gezamenlijk besluit van de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's. Indien de voorzitters het niet eens kunnen worden over GRIP 5, dan kan de minister de betrokken Commissaris(sen) dienaangaande een aanwijzing laten geven.	Voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's
GRIP Rijk	Behoeft aan sturing door het Rijk in situaties waarbij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn	Minister(s)	Minister(s)

Tabel 3.1 – GRIP regeling VRU

3.4 Leiding en coördinatie

Eenhoofdige leiding

Leiding en coördinatie betreft de wijze waarop de crisisbeheersing is georganiseerd en hoe hierbij de verantwoordelijkheden (bestuurlijke en operationele leiding) zijn verdeeld. Binnen de totale hoofdstructuur is in elk crisisteam sprake van eenhoofdige leiding.

Crisisteam	Eenhoofdige leiding
Meldkamer	CaCo
CoPI	Leider CoPI
ROT	Regionaal Operationeel Leider
GBT	Burgemeester
RBT	Voorzitter Veiligheidsregio

Tabel 3.2 – Eenhoofdige leiding

Bij de besluiten of beslissingen die binnen de teams genomen worden, ligt de beslissingsbevoegdheid bij de leider van het team. Deze draagt dan ook de eindverantwoordelijkheid.

Bevoegd gezag

De bestuurlijke leiding en de eindverantwoordelijkheid voor de afhandeling van incidenten en crises ligt bij de burgemeester of bij de voorzitter van de veiligheidsregio (ingeval van art. 39, Wvr) (opperbevel).

De voorzitter veiligheidsregio moet vervangen kunnen worden. Onder normale omstandigheden, maar ook als voorzitter van het RBT. Op grond van artikel 11 lid 3 Wvr is door het algemeen bestuur VRU een plaatsvervangend voorzitter aangewezen; de burgemeester van Amersfoort.

De burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio wijst een functionaris aan die belast wordt met de operationele leiding over de crisis. De burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio stuurt deze functionaris aan.

Operationele leiding

Operationele leiding betreft de bevoegdheid tot het in opdracht van de burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio geven van bindende aanwijzingen aan commandanten/hoofden van de bij de crisisbestrijding samenwerkende zelfstandige disciplines en diensten zonder daarbij te treden in de bevoegdheden van deze disciplines en diensten.

De operationele leiding is, afhankelijk van de opschaling, belegd bij de Regionaal Operationeel Leider (ROL), Leider CoPI of CaCo.

Bij een GRIP 5 of een GRIP Rijk wijzen de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's een Coördinerend Operationeel Leider aan. In principe is dit de Regionaal Operationeel Leider van de bronregio.

Opschalingsfase	Operationele Leiding
Start incident	CaCo
GRIP 1	Leider CoPI
GRIP 2	Regionaal Operationeel Leider
GRIP 3	Regionaal Operationeel Leider
GRIP 4	Regionaal Operationeel Leider
GRIP 5	Coördinerend Operationeel Leider
GRIP Rijk	Coördinerend Operationeel Leider

Tabel 3.3 – Operationele leiding

3.5 Informatiemanagement

Crisismanagement is voor een belangrijk deel het managen van de informatie. Het informatiemanagement in de regio Utrecht is gebaseerd op het wettelijk kader overeenkomstig paragraaf 4 van het Besluit veiligheidsregio's (Bvr).

Het doel van informatiemanagement is het verkrijgen van alle voor de bestrijding van een grootschalig incident relevante informatie en die actief beschikbaar stellen aan de crisispartners. De juiste informatie moet in de juiste vorm en op het juiste moment beschikbaar zijn voor de juiste personen²:

² Afkomstig uit Referentiekader Netcentrische Crisisbeheersing

- De *juiste informatie* wordt gedefinieerd als de actuele, essentiële feiten van het grootschalig incident, de verwachte effecten en de ingezette capaciteit. Hieronder valt ook de expertise die nodig is voor een effectieve bestrijding.
- De *juiste vorm* is in ieder geval een multidisciplinair totaalbeeld wat goed toegankelijk, overzichtelijk en gestandaardiseerd is. Het totaalbeeld is opgebouwd uit gegevens over het incident, de hulpverlening, de prognose, de aanpak, de getroffen maatregelen en de resultaten daarvan (artikel 2.4.1, lid 2 Bvr). Het totaalbeeld wordt samengesteld vanuit de eigen beelden van de bij de crisisbeheersing betrokken crisisteams, diensten en organisaties. Naast het totaalbeeld wordt er door de secties en de multidisciplinaire crisisteams een eigen beeld bijgehouden (artikel 2.4.2 Bvr). Het totaalbeeld wordt langs geautomatiseerde weg zo spoedig mogelijk en voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is geverifieerd, beschikbaar gesteld (artikel 2.4.1, lid 3 Bvr).
- De bij de crisisbeheersing betrokken diensten zorgen voor een eigen informatie-organisatie. Wie de *juiste personen* zijn kan worden bepaald met een netwerkanalyse. Welke organisaties en personen bij de bestrijding moeten worden betrokken of over de bestrijding moeten worden geïnformeerd is afhankelijk van de aard en de omvang van een incident. Vaak is er sprake van een crisis of een ramp juist omdat vitale sectoren worden bedreigd of zijn uitgeschakeld. In andere gevallen zijn vitale sectoren cruciaal bij de bestrijding van een incident.

Informatiemanagement omvat het verzamelen, analyseren, selecteren en doorgeleiden/beschikbaar stellen van de informatie. Deze informatie is relevant voor alle bij een grootschalig incident betrokken functionarissen en organisaties. Het onderdeel analyse richt zich specifiek op de beoordeling van de kwaliteit, actualiteit, compleetheid, consistentie en relevantie van het totaalbeeld.

3.5.1 Organisatie van informatiemanagement

Veiligheidsinformatiecentrum

De VRU beschikt over een veiligheidsinformatiecentrum (VIC). Het VIC organiseert het informatiemanagement zolang geen sprake is van een opgeschaalde GRIP-situatie (op basis van Wvr, artikel 10 lid i). Het VIC beheert en gebruikt het Landelijk Crisismanagement Systeem en zorgt in samenwerking met de meldkamer voor de eerste informatieproducten ten behoeve van de crisisorganisatie. De werkzaamheden richten zich op het vastleggen en verifiëren van informatie en zo nodig het verspreiden en delen van deze informatie.

Het VIC is verantwoordelijk voor:

- het in beeld hebben van statische en dynamische gevaarzettelingen en bij veranderingen in gevaarzetting een operationele en bestuurlijke follow up te kunnen geven;
- de risicocommunicatie naar aanleiding van veranderingen in de gevaarzetting;
- het fungeren als aanspreekpunt voor dienstdoend strategisch adviseur, Regionaal Operationeel Leider, Leider CoPI en CaCo;
- het fungeren als aanspreekpunt voor gemeenten, OvD-bevolkingszorg, RTV Utrecht bij acute vragen over communicatie en bevolkingszorg.

Crisisorganisatie

Alle functionarissen in de crisisorganisatie zijn verantwoordelijk voor het actief delen (brengen en halen) van informatie als basis voor een actuele beeldvorming binnen het eigen team. Ten behoeve van de uitvoering van informatiemanagement zijn er in elk team binnen de hoofdstructuur functionarissen benoemd. In onderstaande tabel is weergegeven door welke functionarissen betreffende taken in het informatieproces worden uitgevoerd.

Functionarissen belast met informatiemanagement zorgen ervoor dat relevante informatie uit het eigen beeld via het Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS) wordt geregistreerd en beschikbaar wordt gesteld aan de overige betrokken partijen. De informatiemanager die belast is met de regiefunctie over het totaalbeeld stelt op basis van alle beschikbare informatie het totaalbeeld op. Hierdoor is in alle onderdelen van de hoofdstructuur en op ieder moment een zo actueel mogelijk totaalbeeld beschikbaar.

Wanneer er een incident plaatsvindt dat meer dan regionale impact heeft, zal bij GRIP 5 de regie op het totaalbeeld bij het coördinerend ROT liggen. Bij GRIP Rijk wordt er door het LOCC en het NCC een landelijk beeld gecreëerd in LCMS.

Niveau	Functionarissen belast met IM	Verantwoordelijkheid/taak
GMK	CaCo	Opstellen totaalbeeld bij aanvang incident (startbeeld) Opstellen eigen beeld en monitoren totaalbeeld (vanaf GRIP 1)
CoPI	Informatiemanager CoPI	Opstellen eigen beeld CoPI vanaf GRIP 1 Beheren, monitoren en up-to-date houden totaalbeeld in GRIP 1 Monitoren totaalbeeld vanaf GRIP 2 Monitoren landelijk beeld (indien er geen ROT actief is)
ROT	Informatiemanager ROT	Opstellen eigen beeld ROT Beheren, monitoren en up-to-date houden totaalbeeld vanaf GRIP 2 tot en met GRIP 5 Monitoren landelijk beeld.
Secties ROT	Het proces IM is belegd bij functionarissen binnen de sectie (monodisciplinaire keuze en invulling)	Opstellen eigen beeld sectie Monitoren totaalbeeld
Team BZ	Informatiemanager team bevolkingszorg	Opstellen eigen beeld team bevolkingszorg Monitoren totaalbeeld
(R)BT	Informatiemanager (R)BT	Het totaalbeeld presenteren ter ondersteuning van de besluitvorming

Tabel 3.4 – Functionarissen IM binnen de crisisorganisatie

Het proces informatiemanagement heeft de volgende prestatie-indicatoren:

- De gegevens worden, nadat zij beschikbaar zijn, binnen tien minuten verwerkt in het eigen beeld en voor zover mogelijk geverifieerd (artikel 2.4.2, lid 3 Bvr).
- Binnen vijf minuten nadat is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering geeft de meldkamer, op grond van de beschikbare gegevens, een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident aan de onderdelen van de hoofdstructuur van de crisisorganisatie (artikel 2.2.4 Bvr).

Regie op totaalbeeld

De regiefunctie zorgt dat het totaalbeeld van een crisis wordt samengesteld, goed leesbaar en begrijpelijk is en ook gevalideerde informatie bevat. De regie over het totaalbeeld wordt voor elk crisisteam gevoerd (afhankelijk van de GRIP fase) door één van de volgende functionarissen:

Crisisteam	Regie op totaalbeeld
Routine	CaCo
GRIP 1	Informatiemanager CoPI
GRIP 2	Informatiemanager ROT
GRIP 3	Informatiemanager ROT
GRIP 4	Informatiemanager ROT
GRIP 5	Informatiemanager coördinerende regio
GRIP Rijk	LOCC en NCC

Tabel 3.5 – Regie op totaalbeeld IM

3.5.2 Informatievoorziening diensten en partners

De afzonderlijke disciplines (brandweer, politie, GHOR en gemeente) zijn verantwoordelijk voor de eigen informatie-organisatie. Zij maken hierbij gebruik van het LCMS. Verschillende partners zoals vermeld in hoofdstuk 7 zijn eveneens aangesloten op dit systeem. De wijze waarop de monodisciplinaire informatie-organisatie is vormgegeven, is nader omschreven in de betreffende draaiboeken van de genoemde disciplines en partners.

3.5.3 Techniek

Informatie-uitwisseling vindt online plaats middels het LCMS, waardoor alle betrokkenen in de crisisorganisatie op hetzelfde moment over dezelfde, actuele (feitelijke) informatie beschikken. Om informatie te delen en een totaalbeeld op te stellen, is het noodzakelijk dat elk team binnen de crisisorganisatie gebruik maakt van hetzelfde systeem. Met het LCMS kan elk team binnen de crisisorganisatie informatie delen (brengen en halen) en het totaalbeeld monitoren voor een actueel beeld van het incident.

4 Organisatie van de crisisbeheersing

4.1 Inleiding

De onderdelen van de hoofdstructuur (artikel 2.1.1 Bv) worden in dit hoofdstuk uiteengezet. Per onderdeel worden de taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en samenstelling weergegeven. De taakbeschrijvingen van de operationele functies zijn grotendeels vastgelegd in de Regeling personeel veiligheidsregio's. Een aantal functies binnen de Veiligheidsregio Utrecht hebben aanvullende taken of zijn niet in de Regeling personeel veiligheidsregio's opgenomen, deze zijn vastgelegd in het functieboek crisisbeheersing en de leidraden. Tevens is in leidraden en/of handboeken een verdere uitwerking van de taken en werkwijze van de verschillende teams beschreven. De opkomsttijden zijn terug te vinden in de alarmeringsregeling van de VRU.

4.2 Meldkamer

Algemeen

De VRU heeft een gemeenschappelijke meldkamer voor politie, brandweer en ambulancevoorziening/ GHOR: de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU). Deze bestaat uit de drie afzonderlijke meldkamers van brandweer, politie en ambulancevoorziening. Bij incidenten en opschaling start de GMU de alarmering van de onderdelen van de hoofdstructuur. Afhankelijk van aard en omstandigheden van de ramp of crisis alarmeert de GMU de functionarissen en eenheden die nodig zijn voor de incidentbestrijding.

Zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering wordt de meldkamer door één leidinggevende aangestuurd. Dit is de calamiteitencoördinator (CaCo).

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

De CaCo draagt zorg voor:

- De start binnen twee minuten, te rekenen vanaf het moment dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering, van de alarmering van sleutel- en overige functionarissen, eenheden en diensten die onder grootschalig alarmeren vallen.
- Het informeren van de burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio.
- De alarmering van, afhankelijk van aard en omstandigheden van de ramp of crisis, andere functionarissen die nodig zijn voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- Het creëren en delen van informatie in geval van GRIP-opschaling. Hij zorgt er voor dat binnen vijf minuten, te rekenen vanaf het moment van grootschalig alarmeren, een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident (startbeeld) gereed is voor CoPI, ROT en het bevoegde gezag en dat dit gedeeld is in LCMS.

4.3 Commando Plaats Incident

Algemeen

Het Commando Plaats Incident (CoPI) is belast met de operationele leiding ter plaatse, de afstemming met andere betrokken partijen en het adviseren van het Regionaal Operationeel Team.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

- Multidisciplinaire coördinatie van de incidentbestrijding ter plaatse.
- Bepalen van de situatie ter plaatse van incident en het schetsen van de verwachte ontwikkelingen.
- Leidinggeven aan de deelnemende disciplines.
- Monitoren van uitvoering van besluiten.
- Afstemmen met betrokken partijen ter plaatse van incident.
- Bepalen welke specialisten als adviseurs aan het CoPI dienen te worden toegevoegd.
- Operationele woordvoering over de operatie ter plaatse.
- Informeren van de Regionaal Operationeel Leider en/of burgemeester (indien er geen ROT actief is) over de ontwikkelingen ter plaatse van het incident.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van het Regionaal Operationeel Team.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van het bevoegd gezag zolang het Regionaal Operationeel Team (nog) niet operationeel is.

Samenstelling

- Leider CoPI;
- (H)OvD-Brandweer;
- OvD/CvD-Geneseskundig;
- OvD-Politie;
- OvD-Bevolkingszorg;
- Informatiemanager CoPI;
- Communicatieadviseur CoPI.

Het CoPI wordt ondersteund door een Plotter.

Bovenstaande beschrijft de vaste bezetting van het CoPI. De voorzitter kan de bezetting uitbreiden met personen (o.a. vertegenwoordigers van crisispartners) die hij voor het uitvoeren van de taak nodig vindt.

4.4 Coördinerend onderdeel

Het Besluit veiligheidsregio's geeft aan dat wanneer er meerdere CoPI's actief zijn, er een CoPI met een coördinerende taak aangewezen moet worden. Binnen de Veiligheidsregio Utrecht wordt in een dergelijk geval de coördinatie bij het Regionaal Operationeel Team neergelegd.

4.5 Team Bevolkingszorg

Algemeen

Het team bevolkingszorg is belast met de regie en aansturing van de gemeentelijke crisisbeheersingsprocessen, waaronder crisiscommunicatie, publieke zorg en de preparatie van de nafase.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

- Adviseren van het ROT.
- Coördineren en uitvoeren van de bevolkingszorgprocessen; aansturing van gemeentelijke medewerkers.
- Afstemmen met de strategisch adviseur bevolkingszorg in het GBT, respectievelijk het RBT.
- Afstemmen met het hoofd sectie bevolkingszorg in het ROT.
- Afstemmen met de Officier van Dienst Bevolkingszorg in het CoPI.
- Monitoren van besluiten.

Samenstelling

Een team bevolkingszorg bestaat uit de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen functionarissen:

- Voorzitter team bevolkingszorg, belast met de leiding van het team;
- Hoofd actiecentrum crisiscommunicatie;
- Hoofd publieke zorg;
- Hoofd preparatie nafase;
- Informatiemanager team bevolkingszorg;
- Hoofd ondersteuning.

Bovenstaande beschrijft de vaste bezetting van het team bevolkingszorg. De voorzitter kan de bezetting uitbreiden met personen (o.a. vertegenwoordigers van crisispartners) die hij voor het uitvoeren van de taak nodig vindt.

4.6 Regionaal Operationeel Team

Algemeen

Het Regionaal Operationeel Team (ROT) is belast met de operationele leiding, de afstemming met andere bij de ramp of crisis betrokken partijen en het adviseren van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

- Informeren en adviseren van het bevoegd gezag.
- Multidisciplinaire coördinatie van de totale operationele inzet.
- Aansturen en faciliteren van het CoPI.
- Optreden als coördinerend onderdeel bij meerdere CoPI's.
- In kaart brengen en managen van (lange termijn) effecten.
- Formuleren van bestuurlijke/strategische beslispunten voor de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio.
- Vertalen van bestuurlijke/strategische beslispunten naar tactische en operationele uitvoering.
- Contact leggen en afstemmen met de betrokken crisispartners.
- Monitoren van uitvoering van besluiten.

Samenstelling

- Regionaal Operationeel Leider;
- Hoofd sectie brandweer;
- Hoofd sectie GHOR;
- Hoofd sectie politie;
- Hoofd sectie bevolkingszorg;
- Communicatieadviseur ROT;
- Informatiemanager ROT.

Bovenstaande beschrijft de vaste bezetting van het ROT. De voorzitter kan de bezetting uitbreiden met personen (o.a. vertegenwoordigers van crisispartners) die hij voor het uitvoeren van de taak nodig vindt.

De hoofden van de secties worden ondersteund door monodisciplinaire secties. In deze secties nemen functionarissen zitting die de schakel vormen tussen het hoofd sectie in het ROT en zijn uitvoeringsorganisatie. Voor de brandweer is dit de sectie brandweer, voor de GHOR de sectie GHOR, voor de politie het SGB0, voor bevolkingszorg en crisiscommunicatie het team bevolkingszorg, en voor het proces informatie de sectie informatie. Het inzetten van een sectie is een monodisciplinaire verantwoordelijkheid. De invulling en taken van de secties zijn in monodisciplinaire deelplannen uitgewerkt.

4.7 Gemeentelijk Beleidsteam

Algemeen

Het gemeentelijk beleidsteam ondersteunt de burgemeester bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing en adviseert de burgemeester bij het maken van bestuurlijke afwegingen en bij het nemen van beleidsbeslissingen.

Bij de besluiten of beslissingen die binnen het GBT genomen worden ligt de beslissingsbevoegdheid bij de burgemeester. De burgemeester kan naar behoefte het gemeentelijk beleidsteam uitbreiden met overige personen. De teamleden treden op als adviseur van de burgemeester. Zij zijn geen aanspreekpunt voor de operatie maar geven strategische adviezen als kolomvertegenwoordiger.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

- Adviseren van bevoegd gezag ten aanzien van:
 - besluiten op strategisch niveau;
 - de communicatiestrategie.
- Anticiperen op lange termijn effecten.
- Benoemen en afwegen van bestuurlijke en maatschappelijke impact van het incident.
- Bevoegd gezag ondersteunen en adviseren ten aanzien van het nemen van besluiten zoals voorgesteld door het ROT.
- Monitoren van besluiten.
- Bestuurlijk afstemmen met de bij het incident betrokken partijen.
- Informeren van bestuurlijke autoriteiten.
- Ondersteunen bevoegd gezag bij het uitvoeren van noodbevelen of noodverordeningen.
- Ondersteunen bevoegd gezag bij het nemen van een besluit over het aanvragen van bijstand.

Samenstelling

- Burgemeester;
- Strategisch adviseur brandweer;
- Strategisch adviseur geneeskundige zorg;
- Strategisch adviseur politie;
- Strategisch adviseur bevolkingszorg;
- Strategisch adviseur crisiscommunicatie (R)BT;
- (Hoofd)officier van justitie;
- Informatiemanager (R)BT;
- Procesbewaker GBT;
- Notulist.

Bovenstaande beschrijft de vaste bezetting van het gemeentelijk beleidsteam. De voorzitter kan de bezetting uitbreiden met personen (o.a. vertegenwoordigers van crisispartners) die hij voor het uitvoeren van de taak nodig vindt.

4.8 Regionaal Beleidsteam

Algemeen

Op het moment dat de voorzitter van de veiligheidsregio een regionaal beleidsteam bijeenroept, is daarmee op grond van artikel 39 Wvr formeel sprake van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. De wettelijke bevoegdheden voor het bestrijden ervan en in het kader van de openbare orde gaan dan over van de burgemeester naar de voorzitter van de veiligheidsregio. De voorzitter neemt geen besluiten met toepassing van deze bevoegdheden dan nadat hij het regionaal beleidsteam daarover heeft geraadpleegd, tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

- Op grond van artikel 39 Wvr is de voorzitter van de veiligheidsregio bij uitsluiting bevoegd toepassing te geven aan:
 - de artikelen 4 tot en met 7 van de Wet veiligheidsregio's;
 - de artikelen 172 tot en met 177 van de Gemeentewet, met uitzondering van artikel 176, derde tot en met zesde lid;
 - de artikelen 11, 14, eerste lid, 56, eerste en vierde lid, en 62 van de Politiewet 2012;
 - de artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties.
- Adviseren van bevoegd gezag ten aanzien van:
 - besluiten op strategisch niveau;
 - de communicatiestrategie.
- Anticiperen op lange termijn effecten.
- Benoemen en afwegen van bestuurlijke en maatschappelijke impact van het incident.
- Bevoegd gezag ondersteunen en adviseren ten aanzien van het nemen van besluiten zoals voorggelegd door het ROT.
- Monitoren van besluiten.
- Bestuurlijk afstemmen met de bij het incident betrokken partijen.
- Informeren van bestuurlijke autoriteiten.
- Ondersteunen bevoegd gezag bij het uitvoeren van noodbevelen of noodverordeningen.
- Ondersteunen bevoegd gezag bij het nemen van een besluit over het aanvragen van bijstand.

Samenstelling

Het RBT bestaat volgens de wet in ieder geval uit de voorzitter van de veiligheidsregio, de burgemeesters van de gemeenten die betrokken zijn of dreigen te worden bij de ramp of crisis en de hoofdofficier van justitie. De voorzitter van elk direct betrokken waterschap wordt uitgenodigd deel uit te maken van het regionaal beleidsteam. De Regionaal Operationeel Leider neemt deel aan de vergaderingen van het regionaal beleidsteam. Daarnaast zijn er ondersteunende en adviserende functies die vervuld worden binnen het RBT. De samenstelling is als volgt:

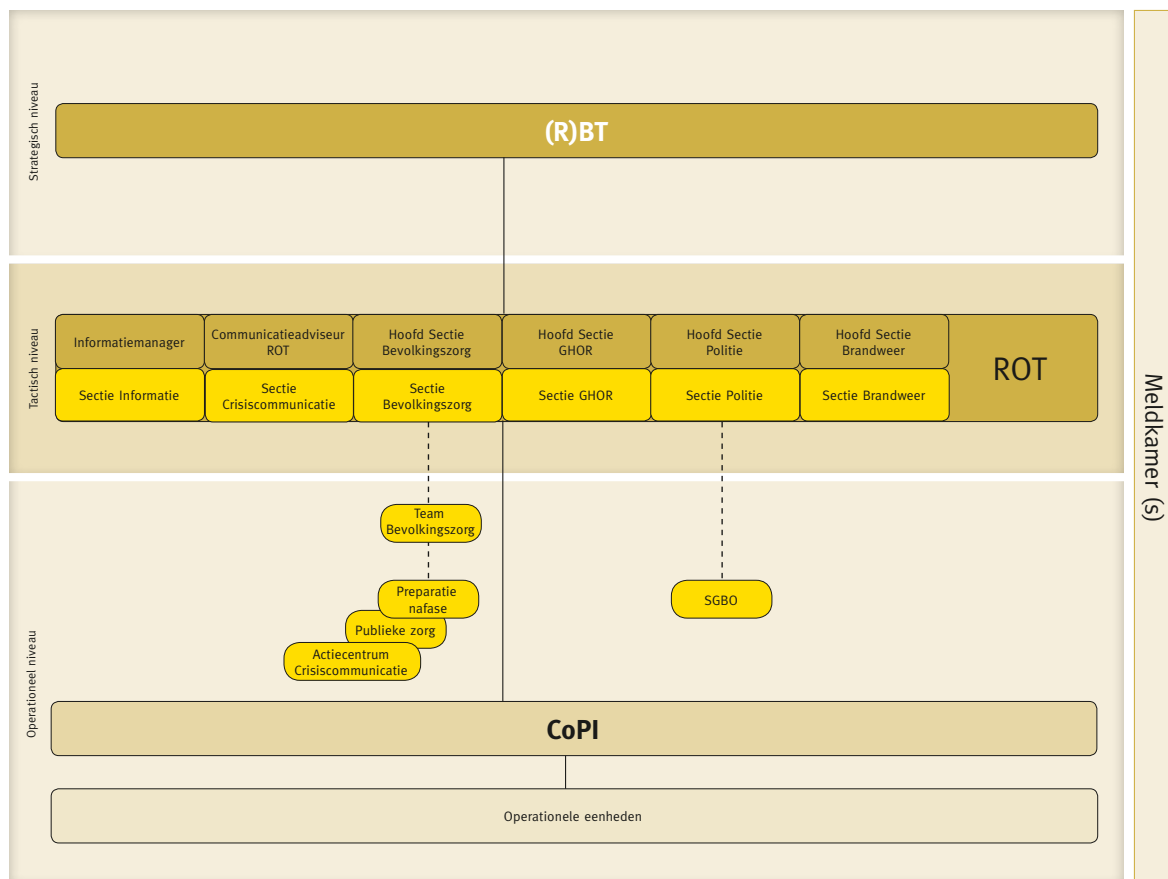
Voorzitter en leden	Deelnemers	Ondersteuning
Voorzitter veiligheidsregio	Regionaal Operationeel Leider	Strategisch adviseur crisiscommunicatie RBT
Burgemeesters van de gemeenten die betrokken zijn of dreigen te worden bij een ramp of crisis	Strategisch adviseur brandweer	Informatiemanager RBT
Voorzitter van elk direct betrokken waterschap	Strategisch adviseur geneeskundige zorg	Ondersteunend secretaris

Hoofdofficier van justitie	Strategisch adviseur bevolkingszorg	Notulist RBT
	Strategisch adviseur politie	
	Liaison commissaris van de Koning	

Bovenstaande beschrijft de vaste bezetting van het RBT. De voorzitter kan de bezetting uitbreiden met personen (o.a. vertegenwoordigers van crisispartners) die hij voor het uitvoeren van de taak nodig vindt.

Wanneer er een regionaal beleidsteam bijeen geroepen is, zijn er geen gemeentelijke beleidsteams actief in de betrokken gemeenten. Immers, het bevoegd gezag is dan bij de voorzitter van de veiligheidsregio komen te liggen. Burgemeesters kunnen wel een adviesgroep inrichten of in stand houden die hen lokaal ondersteunt bij hun taken en welke anticipeert op de nafase.

4.9 Overzicht crisisorganisatie

Afbeelding 4.1 – Overzicht crisisorganisatie

5 Crisiscommunicatie

5.1 Inleiding

Onder invloed van internet- en telecommunicatietechnologie en maatschappelijke veranderingen in de afgelopen decennia, is de rol van de overheid in crisiscommunicatie aanzienlijk veranderd. De burger is mondiger, gaat zelf op zoek naar informatie; de maatschappelijke informatiebehoefte van de burger is daarom leidend. Crisiscommunicatie is daarom een cruciaal onderdeel van de crisisbeheersing. De burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio (artikel 7 en 39 WvR) is verantwoordelijk voor het informeren van de bevolking en de personen die in zijn gemeente zijn betrokken bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

In elk team van de crisisorganisatie is een functionaris met als specialiteit crisiscommunicatie toegevoegd. In dit hoofdstuk worden die communicatiefuncties in de diverse gremia van de crisisorganisatie beschreven. De specifieke taakbeschrijvingen van deze en de overige communicatiefuncties zijn vastgelegd in het draaiboek crisiscommunicatie.

Ongeacht het type crisis staan in essentie drie doelen centraal om te voorzien in de maatschappelijke informatiebehoefte. Deze drie doelen kennen andere uitgangspunten en andere voedingsbronnen. Het is dan ook belangrijk om ze goed op elkaar af te stemmen:

I Informatievoorziening

Het verstrekken van informatie voor zover die betrekking heeft op feiten en omstandigheden, gerelateerd aan de crisissituatie. Informatie over verantwoordelijkheden, taken en werkzaamheden van de diverse actoren binnen de crisisorganisatie. Het streven naar maximale openheid.

II Schadebeperking

Het geven van instructies (handelingsperspectief) gericht op het beperken van (gezondheids- of materiële) schade voor (groepen in) de samenleving. Het stimuleren van de zelfredzaamheid en de onderlinge hulpverlening. Het helder communiceren van de mogelijke risico's die aan het incident of de crisis verbonden zijn. Daarnaast het richting geven aan het gedrag van (groepen in) de samenleving. Dit om maatregelen van de overheid effectief te maken en/of om verstoring of hinder van maatregelen van de incidentbestrijding tegen te gaan.

III Betekenisgeving

Het duiden van de crisissituatie en die in breder perspectief plaatsen. Daarbij wordt aangesloten op de gevoelens die onder (groepen in) de samenleving leven, waarbij empathie tonen een cruciale rol speelt. Het doel betekenisgeving ligt nadrukkelijk bij de burgemeester, in de rol van "burgervader". Van belang is hierbij het evenwicht tussen ratio en emotie, het benoemen van dilemma's, het erkennen van de gepercipieerde situatie en het kunnen relativeren.

Deze doelen hebben zowel een operationele insteek (I+II) als een bestuurlijke insteek (III). Naast betekenisgeving (duiding/rol burgervader) horen bij de bestuurlijke insteek ook de communicatiestrategie en bestuurlijke/politieke besluiten.

5.2 Crisiscommunicatie in de regio Utrecht

5.2.1 Uniformiteit in de aanpak van de crisiscommunicatie in de regio

Uitgangspunt is regionale uniformiteit zodat communicatieprofessionals elkaar tijdens een crisis optimaal kunnen ondersteunen. Voor vijf sleutelfuncties (strategisch adviseur crisiscommunicatie (R)BT, omgevingsanalist, communicatieadviseur CoPI, communicatieadviseur ROT en hoofd actiecentrum crisiscommunicatie) in het communicatieproces (benoemd in het Visiedocument Crisiscommunicatie 2012-2015), kan gebruik worden gemaakt van regionaal beschikbare experts (hard piket) en voor de overige functies van de regionale poollijst (zacht piket). De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de functies in de crisiscommunicatie moeten daarom regionaal op gelijke wijze worden uitgevoerd.

5.2.2 Zelfredzaamheid burgers

Burgers hebben tijdens een crisis ook een eigen verantwoordelijkheid en moeten deze ook (kunnen) nemen. Risicocommunicatie vooraf levert een positieve bijdrage aan de zelfredzaamheid van burgers, met name in het eerste uur van een crisis.

5.3 Organisatie van de crisiscommunicatie

De uitvoering van crisiscommunicatie ligt bij de communicatieadviseur in het CoPI of in het actiecentrum crisiscommunicatie. Als er meerdere gemeentelijke processen (crisiscommunicatie, preparatie nazorg en publieke zorg) actief zijn, dan wordt de aansturing afgestemd en gecoördineerd door het team bevolkingszorg. Dit team is GRIP onafhankelijk. Indien er geen team bevolkingszorg aanwezig is dan vindt sturing direct plaats. Het ROT zorgt voor operationele aansturing van het actiecentrum crisiscommunicatie (in de gemeente) en advies/input voor de communicatiestrategie aan het (R)BT. Het (R)BT zorgt voor de bestuurlijke aansturing van het actiecentrum crisiscommunicatie.

5.3.1 Veiligheidsinformatiecentrum

De VRU beschikt over een veiligheidsinformatiecentrum (VIC) (voor een uitgebreide toelichting zie paragraaf 3.5.1). Het VIC is het aanspreekpunt voor piketfunctionarissen, gemeenten en andere partners van de VRU voor vragen over risico's en dreigende crises.

5.3.2 Crisiscommunicatie bij reguliere incidenten

Bij reguliere incidenten (zonder GRIP opschaling) ligt de uitvoering van de crisiscommunicatie bij de woordvoerders van de hulpdiensten. Zij doen dit onder de verantwoordelijkheid van de brongemeente. Afhankelijk van het incident neemt de politie of de VRU de operationele woordvoering voor zijn rekening en zorgt daarbij voor passende afstemming met de gemeente. Op basis daarvan kan de gemeente zo nodig aanvullende communicatieactiviteiten ondernemen binnen de gemeente. In overleg kan ook besloten worden dat de gemeente de woordvoering coördineert of uitvoert. Advisering binnen het CoPI wordt verzorgd door de communicatieadviseur CoPI.

5.3.3 Commando Plaats Incident

In het CoPI zit een communicatieadviseur (art. 2.1.2, lid 1, sub 1 Bvr). Hij verzorgt de woordvoering ter plaatse en stemt af in het CoPI en met de gemeente.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

- Deelnemen aan het CoPI-overleg.
- Adviseren van het CoPI over de crisiscommunicatie.
- Verzorgen van de woordvoering ter plaatse.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren en informeren van het ROT via het hoofd sectie bevolkingszorg.

- Gevraagd en ongevraagd adviseren en informeren van de lokale communicatieadviseur, zolang het ROT nog niet actief is.
- Afstemmen met de gemeente (lokale communicatieadviseur) bij bestuurlijke/politieke vragen en issues.
- Afstemmen van de communicatie met direct betrokken externe crisispartners.

Indien het incident zich dusdanig ontwikkelt dat er een actiecentrum crisiscommunicatie wordt opgestart, wordt, in afstemming met de gemeente, in het CoPI expliciet vastgesteld of de woordvoering en overige uitvoeringsacties met betrekking tot crisiscommunicatie door het actiecentrum crisiscommunicatie worden overgenomen. Hierbij wordt tevens afgesproken wat de rol dan blijft van het CoPI ten aanzien van crisiscommunicatie.

5.3.4 Regionaal Operationeel Team

In het ROT zit de communicatieadviseur ROT (art. 2.1.4, lid 2 Bvr). De communicatieadviseur valt onder het hoofd sectie bevolkingszorg. Het hoofd sectie bevolkingszorg is verantwoordelijk voor de uitvoering van de crisiscommunicatie (op het gebied van informatiepositie en schadebeperking) en geeft sturing aan het actiecentrum crisiscommunicatie en stemt dit af met de communicatieadviseur ROT. De communicatieadviseur ROT acteert in het ROT naast het hoofd sectie bevolkingszorg. Vanuit het ROT wordt, formeel via de ROL, afgestemd over crisiscommunicatie met het GBT. Wanneer er een RBT actief is, stemt de strategisch adviseur crisiscommunicatie RBT af met de communicatieadviseur in het ROT, die weer sturing geeft aan het regionaal actiecentrum.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden hoofd sectie bevolkingszorg op het gebied van crisiscommunicatie

- Formuleren van communicatieopdrachten voor het actiecentrum op het gebied van informatiepositie en schadebeperking.
- Afstemmen met de communicatieadviseur ROT.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden communicatieadviseur ROT

- Formuleren van bestuurlijke/strategische beslispunten rond crisiscommunicatie voor de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio op basis van de omgevingsanalyse en de multidisciplinaire afstemming in het ROT.
- Inbrengen omgevingsanalyse en advies, en op basis hiervan de aanpak definiëren.
- Afstemmen met het hoofd sectie bevolkingszorg in het ROT.
- Afstemmen van de communicatie met direct betrokken externe crisispartners.

5.3.5 Team Bevolkingszorg

In het team bevolkingszorg zit het hoofd actiecentrum crisiscommunicatie of diens plaatsvervanger voor de afstemming met andere gemeentelijke processen.

5.3.6 Gemeentelijk Beleidsteam

In het GBT zit een strategisch adviseur crisiscommunicatie en naar behoefte een lokale communicatieadviseur ter ondersteuning.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

- Adviseren van de burgemeester over de communicatiestrategie en de te nemen communicatiebesluiten op strategisch niveau.
- Informeren bevoegd gezag.
- Adviseren en ondersteunen van de burgemeester ten aanzien van de woordvoering (duiden).
- Doorzetten BT-besluiten die betrekking hebben op communicatie naar het hoofd actiecentrum crisiscommunicatie op het gebied van betekenisgeving bestuurlijke/politieke besluiten.
- Afstemmen van de communicatie met direct betrokken externe crisispartners.

5.3.7 Regionaal Beleidsteam

In het RBT zit een strategisch adviseur crisiscommunicatie. Wanneer een RBT actief is, wordt er een regionaal actiecentrum crisiscommunicatie ingericht. Voor specifieke lokale communicatie kan er een beperkt lokaal actiecentrum ingericht blijven binnen de gemeenten. Het regionaal actiecentrum is verantwoordelijk voor de uitvoering van de crisiscommunicatie. Indien lokale actiecentra actief blijven, dan is dit ter ondersteuning van het regionaal actiecentrum crisiscommunicatie. Het team bevolkingszorg gaat over de uitvoering van de gemeentelijke processen. De strategisch adviseur crisiscommunicatie RBT stemt af met de communicatieadviseur in het ROT, die weer afstemt met het regionaal actiecentrum.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

- Adviseren van de voorzitter RBT over de communicatiestrategie en de te nemen communicatiebesluiten op strategisch niveau, zoals voorgelegd door het ROT.
- Adviseren en ondersteunen van de voorzitter RBT ten aanzien van de woordvoering (duiden).
- Informeren bevoegd gezag.
- Doorzetten RBT-besluiten die betrekking hebben op communicatie, naar de communicatieadviseur in het ROT.
- Afstemmen van de communicatie met direct betrokken externe crisispartners.

5.3.8 Actiecentrum Crisiscommunicatie

In het actiecentrum vindt de uitvoering van de crisiscommunicatie plaats. Het actiecentrum crisiscommunicatie wordt aangestuurd door het hoofd actiecentrum crisiscommunicatie. Het actiecentrum wordt in de gemeente ingericht. De burgemeester kan het actiecentrum ook activeren zonder de directe koppeling met GRIP; denk hierbij aan een relatief klein incident met een grote maatschappelijke impact.

Indien het regionaal beleidsteam actief is, wordt er ook een regionaal actiecentrum ingericht. De inrichting en taakuitvoering hiervan wordt uitgewerkt in een draaiboek.

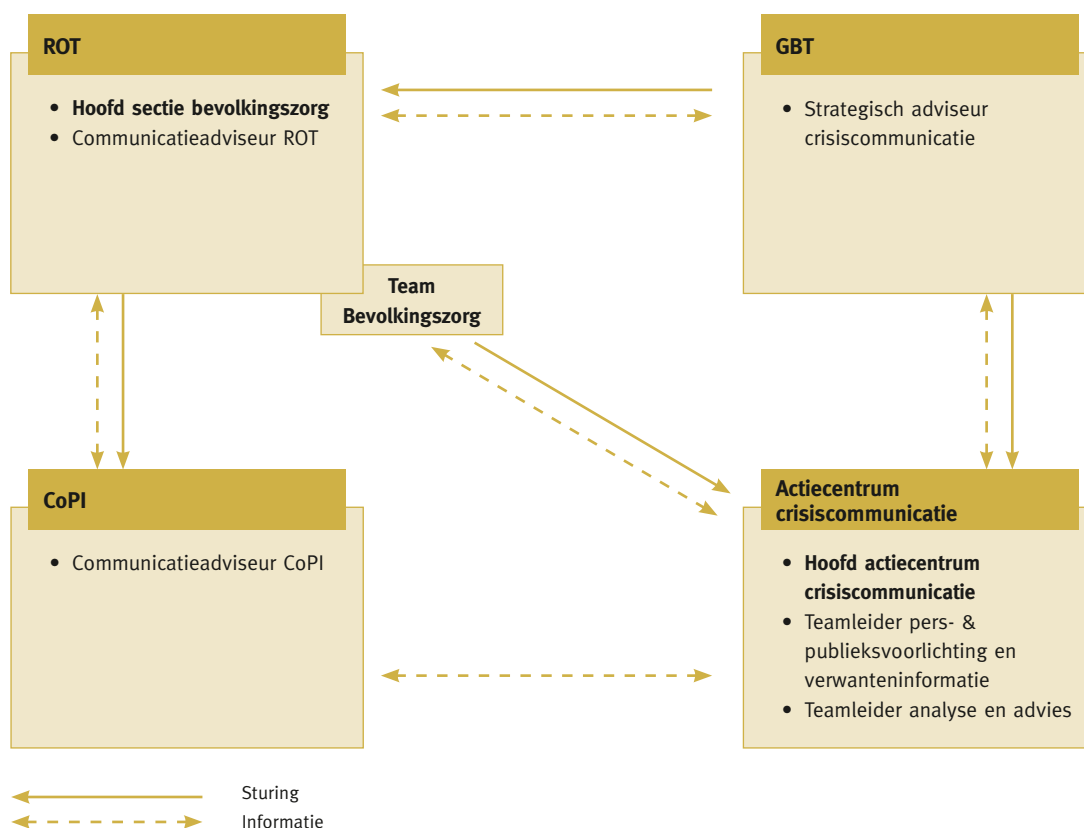
Het lokale actiecentrum crisiscommunicatie krijgt informatie (op het gebied van informatiepositie en schadebeperking) van de communicatieadviseur CoPI (GRIP 1) en operationele aansturing van het hoofd sectie bevolkingszorg (GRIP 2 en 3). Bestuurlijke aansturing (op het gebied van betekenisgeving, bestuurlijk/politieke besluiten) krijgt het actiecentrum van team bevolkingszorg (indien aanwezig) of de strategisch adviseur crisiscommunicatie van de burgemeester.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

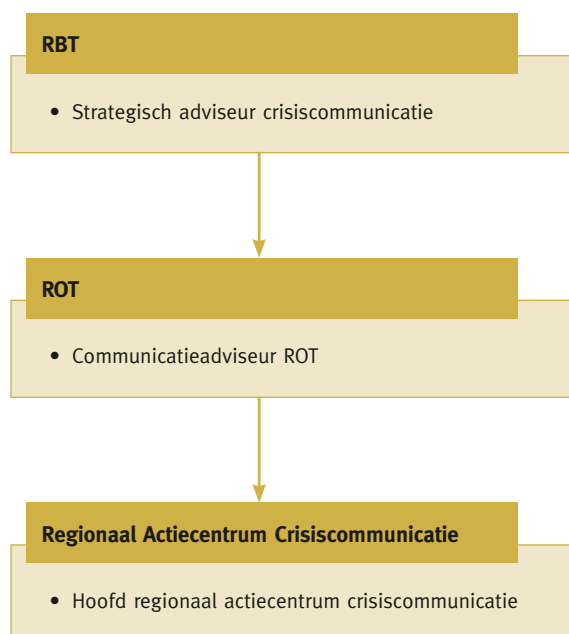
- Uitvoering geven aan de crisiscommunicatie.
- Maken van omgevingsanalyses met een communicatieadvies.
- Bepalen van de in te zetten middelen.
- Bij mandaat van de burgemeester communiceren over feitelijke informatie *).
- Verstrekken van persinformatie.
- Verstrekken van publieksinformatie.
- Verstrekken van verwanteninformatie.
- Verzorgen van de interne communicatie.
- Het hoofd actiecentrum crisiscommunicatie of diens plaatsvervanger neemt als communicatieadviseur deel aan het overleg van het team bevolkingszorg.
- Afstemmen van de communicatie met direct betrokken externe crisispartners.

**) Dit is opgenomen in de operationele regeling van de VRU. Evenals de bestuurlijk vastgestelde regeling m.b.t. NL alert, calamiteitenzender en WAS-systeem.*

5.3.9 Schematisch overzicht crisiscommunicatie

Figuur 5.1 – Aansturing actiecentrum crisiscommunicatie voor de situatie GRIP 1 t/m GRIP 3

Figuur 5.2 –Aansturing actiecentrum crisiscommunicatie bij GRIP 4 (in samenwerking en afstemming met de lokale adviseurs crisiscommunicatie en lokale actiecentra crisiscommunicatie).

6 Processen

6.1 Inleiding

Elke kolom is verantwoordelijk voor verschillende processen in de rampenbestrijding en crisisbeheersing. In dit hoofdstuk is een beschrijving per proces opgenomen voor:

- politie;
- bevolkingszorg;
- GHOR;
- brandweer.

Deze beschrijvingen vormen het kader waarbinnen de kolommen hun taak uitvoeren. Hier is terug te vinden welke kolom waarvoor verantwoordelijk is tijdens een ramp of crisis. De processen kunnen worden uitgevoerd in samenwerking met – of door andere disciplines/partijen. Hoe de kolommen die taken (laten) uitvoeren, wordt beschreven in monodisciplinaire draaiboeken, plannen, handboeken en procedures.

Ondersteunende processen zijn multidisciplinaire processen, die bij elk van de kolommen terugkomen. Hierbij gaat het om logistiek, bijstand, zorg voor personeel (resource management) en informatiemanagement.

Resource management is van groot belang bij rampen en crisis die langer duren, omdat bij langdurige inzet de beschikbare mensen en middelen ‘uitgeput’ zullen raken. Elke discipline is zelf verantwoordelijk voor de continuïteit in zijn eigen kolom. Resource management geschiedt onafhankelijk van elkaar in de kolommen. Om de efficiëntie van de logistieke ondersteuning te vergroten, coördineert de brandweer tussen de diverse resource managers. Bijstandsaanvragen worden opgesteld vanuit resource management.

6.2 Processen Politie

Hoofdproces	Sub-proces	Doel	Doelgroep
Ordehandhaving	Crowd-management en Crowdcontrol	Alle grootschalige of bijzondere maatregelen die zijn gericht op het scheppen, handhaven van de orde en veiligheid, inclusief de voorbereidingen daarop rondom grote groepen mensen/menigten.	Alle personen in en rondom het relevante gebied: ● kijkers; ● ramptoeristen; ● demonstranten; ● ordeverstoorders; ● plundersers; ● publiek; ● verdachten; ● dreigers.
	Riotcontrol	De grootschalige of bijzondere politimaatregelen gericht op het herstellen van de orde en veiligheid tijdens of na het ontstaan van rellen.	
	Ontruimen en evacueren	Het in veiligheid brengen van personen. Bij ontruimen is sprake van een beperkte groep mensen voor relatief korte duur en bij evacuatie is sprake van een grote groep mensen voor een langere periode. Het bevoegd gezag beslist óf er geëvacueerd wordt.	
	Afzetten en afschermen	Het doel van afzetten is om te voorkomen dat mensen in een onveilige omgeving komen en/of om ruimte te scheppen voor hulpdiensten, zodat zij hun taak goed kunnen uitvoeren. Het doel van afschermen is om te voorkomen dat onbevoegden een bepaald gebied/gebouw/locatie betreden. Afschermen kan ook plaats vinden in het kader van de processen Opsporing en Bewaken & Beveiligen	
Mobiliteit	Dynamische verkeersgeleiding	Dynamische maatregelen voor het scheppen en in stand houden van de gewenste mobiliteit en/of herstellen van de niet bestaande mobiliteit op de weg, op het water, op het spoor en in de lucht. Tevens de begeleiding van de bij de hulpverlening betrokken organisaties en personen, ter voorkoming van stagnatie in de hulpverlening.	● Weggebruikers ● Hulpdiensten ● Spoor- water- en luchtverkeer
	Statische verkeersgeleiding	Statische maatregelen voor het scheppen en in stand houden van de gewenste mobiliteit en/of herstellen van de niet bestaande mobiliteit op de weg, op het water, op het spoor en in de lucht. Tevens het voorkomen van stagnatie in de hulpverlening	

Hoofdproces	Sub-proces	Doel	Doelgroep
Opsporing	Tactische opsporing	De aanpak c.q. oplossing van complexe strafrechtelijke onderzoeken, vaak met grote maatschappelijke impact als gevolg, door middel van tactisch onderzoek	● Veroorzakers en verdachten van een ramp, ongeval, (terroristische) aanslag, misdrijf. ● Aangevers, getuigen en slachtoffers / benadeelden van genoemde feiten. ● OM, burgemeester
	Technische / forensische opsporing	(Regionaal georganiseerd) Specialistisch onderzoek met behulp van technisch/ forensische opsporingsmethoden, leidend naar de toedracht van het incident, ongeval, ramp of aanslag, tevens identificatie van personen.	
	Specialistische opsporingsmaatregelen	Ondersteuning van het primaire proces opsporing door inzet van specialisten en de inzet van specialistische tactieken en middelen.	
Bewaken & Beveiligen	Persoons-beveiliging	De grootschalige of bijzondere ketengeoriënteerde politietiemaatregelen, gericht op het bewaken en beveiligen van personen. Het omvat het observeren, signaleren en de daaraan verbonden maatregelen tot het afslaan van de (dreigende) aantasting van de integriteit van de te beveiligen persoon.	● Bedreigde personen ● Bedreigde objecten en diensten
	Beveiliging objecten en diensten	De grootschalige of bijzondere (ketengeoriënteerde) politietiemaatregelen, gericht op het bewaken en beveiligen van objecten en/of diensten. Het omvat het observeren, signaleren en de daaraan verbonden maatregelen tot het afslaan van de (dreigende) aantasting van de integriteit van objecten en/of diensten inclusief de daarin/bij behorende personen en het geven van advies aan daartoe geëigende personen/instanties.	

6.3 Processen Bevolkingszorg

Hoofdproces	Sub-proces	Doel	Doelgroep
Crisis-communicatie	Analyse & Advies	Maatschappelijke informatiebehoefte van de crisis in kaart brengen door het monitoren van (social) media, publieks- en persvragen etc. en het naar aanleiding daarvan uitbrengen van een communicatieadvies.	● Alle betrokken gremia in de crisisorganisatie
	Pers- en publieks-voorlichting & Verwanteninformatie	Betekenisgeving: Duiden van de crisis. Betekenis geven aan de feiten, vanuit de behoeften van de samenleving, tijdens de crisis en na afloop daarvan. Schadebeperking: Waarschuwen voor dreigende situaties en het voorkomen van materiële, milieu- en of gezondheidsschade, handelingsperspectief bieden voor burgers en het verstrekken van communicatieadviezen aan het beleidsteam. Informatieverstrekking: Over de situatie, het verloop van het incident, de genomen en de te treffen maatregelen, handelingsperspectief bieden. Het verstrekken van informatie aan familieleden en verwanten over personen en dieren die door een crisis zijn getroffen. Slachtofferregistratie en verwanteninformatie wordt georganiseerd volgens de nieuwe landelijke Slachtoffer Informatie Systematiek (SIS). Op 1 januari 2014 zal een landelijke frontoffice operationeel zijn waar de intake van verwanten plaatsvindt die een familielid zoeken die betrokken is bij een grootschalig incident. Tevens zal de backoffice operationeel zijn om de zoekende en gezochte te koppelen. De informatie uit de ziekenhuizen zal via de GHOR aan de backoffice aangeleverd gaan worden. Het SIS regelt dus de verwantenregistratie van niet zelfredzamen. Het geven van verwanteninformatie wordt ondergebracht bij het proces Crisiscommunicatie.	● Getroffen - / betrokken bevolkingsgroepen ● Bewoners ● Familie en verwanten ● Bewoners van het effectgebied.
	Interne communicatie	Communicatie met/aan de gemeenteraad en interne medewerkers, zowel tijdens als na afloop van de crisis. Crisiscommunicatie betreft niet alleen communicatie tijdens de crisis maar dient in de nazorgfase te worden gecontinueerd.	● Gemeenteraad ● Medewerkers

Hoofdproces	Sub-proces	Doel	Doelgroep
Publieke zorg	Opvang en voorzien in primaire levensbehoeften	● Het opvangen en verzorgen van de doelgroep ● Het inrichten van opvanglocaties voor huisdieren en vee; ● Zorg dragen voor (her)huisvesting en het verstrekken van voedsel, kleding, geld en medicijnen;	● Daklozen ● Evacués ● Behandelde gewonden en dieren
Preparatie Nafase	Voorbereiden maatregelen nafase Ondersteuning organisaties Inzichtelijk maken en registreren verschillende vormen van schade Registratie schade Rouwverwerking Omgevingszorg	Het voorbereiden van maatregelen om na de ramp of crisis zo snel mogelijk terug te keren naar een “genormaliseerde” situatie. Hiertoe kan een organisatie worden ingericht die, na de inzet van de crisisorganisatie in de acute fase, de taken in de nafase overneemt om alle (uitstaande) acties in verband met de crisis af te ronden. Een voorbeeld van dergelijke organisatie is een Informatie en Advies Centrum (IAC), waar de volgende taken kunnen worden belegd: ● Eén informatiepunt naar de bevolking ● Het verstrekken van informatie aan betrokkenen ● Het verzamelen van vragen en peilen van gevoelens van bevolking ● Het faciliteren en ondersteunen van organisaties werkzaam in het IAC. Crisiscommunicatie dient in de nazorgfase te worden gecontinueerd. Psychosociale, medische, materiële en financiële schade inzichtelijk maken. Het registreren van schademeldingen die door particulieren en bedrijven of instellingen bij de gemeente worden gedaan. Het nemen van maatregelen ten aanzien van (gemeenschappelijke) rouwverwerking, zoals: ● herdenkingsdiensten ● stille tochten ● uitvaartdiensten. <i>Milieubeheer</i> Het nemen van maatregelen met als doel het milieu te beschermen zoals: ● handhavingstaken ● afvalverwerkingstaken (waaronder het inzamelen van besmette waren) ● overige taken op het gebied van bodembescherming en luchtkwaliteit.	● Getroffenen ● Familieleden ● Hulpverleners / betrokken medewerkers ● Gemeenteraad (in het kader van de verantwoording) ● Bedrijven

Hoofdproces	Sub-proces	Doel	Doelgroep
		<i>Ruimtebeheer</i> Het nemen van maatregelen met als doel de leefbaarheid en de sociale veiligheid van de openbare ruimte te beschermen. <i>Bouwbeheer</i> Het waarborgen van een veilige bebouwde omgeving. Het gaat hierbij om toezicht- en handhavingstaken op het gebied van bouwen en woning toezicht, maar ook over het beheer van monumenten, cultureel erfgoed, openbare gebouwen en kunstwerken.	

6.4 Processen GHOR

Hoofdproces	Sub-proces	Doel	Doelgroep
Opgeschaalde Spoedeisende Medische Hulpverlening	● Advisering ● Coördinatie ● Triage ● Behandelen ● Gewondenvervoer	Een belangrijke stap bij het omvormen van de chaos bij een groot ongeval of ramp is het onder controle brengen van de slachtofferstroom. Dit gebeurt door het activeren van een medische hulpverleningsketen. In deze keten vinden, samen met de netwerkpartners, samenhangende en georganiseerde geneeskundige handelingen plaats, vanaf de triage van gewonden, behandelen (in een gecoördineerd gewondennest, behandelcentrum of ziekenhuis) en gewondenvervoer, totdat verdere behandeling niet meer nodig is. Dit proces richt zich op het minimaliseren van ziekte, blijvend letsel of sterfte van slachtoffers. Tevens adviseert de GHOR over gezondheidskundige aangelegenheden bij publieksevenementen en bij planbare incidenten, zoals bijvoorbeeld bomruimingen.	Slachtoffers van ramp of zwaar ongeval.
Publieke gezondheidszorg	● PSHOR ● PSHi	Psychosociale hulpverlening bestaat uit 2 processen, namelijk de Psychosociale Hulpverlening (PSH) bij GRIP (PSHOR = Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en de Psychosociale Hulpverlening bij incidenten (PSHi), zoals gezinsdrama's, zedenzaken etc. De PSHOR is een organisatievorm van de vraaggestuurde vroegtijdige psychosociale interventies na een incident. Binnen de PSHOR wordt gestreefd naar het herstel van het psychisch evenwicht, het signaleren van de behoefte aan acute psychische hulp en het doorverwijzen binnen het reguliere zorgtraject voor een integrale aanpak van de psychosociale zorg. In de meeste gevallen gaat het om ondersteuning van een normale reactie op een abnormale situatie.	● Direct getroffen ● Indirect getroffen
	Medische Milieukunde ● Gezondheidskundige advisering risico's gevaarlijke stoffen	Medische milieukunde richt zich op het beschermen van de volksgezondheid. De focus ligt hierbij op het treffen van beheersmaatregelen om omgevingsrisico's. Door proactief te adviseren en/of het treffen van maatregelen bij risicovolle objecten om bij incidenten letsel te voorkomen en te beperken. Door reactief te adviseren en/of het treffen van maatregelen bij incidenten om letsel te voorkomen en te beperken.	Blootgestelde en/of besmette ● slachtoffers ● hulpverleners ● omwonenden ● burgers in het effectgebied ● andere betrokkenen

Hoofdproces	Sub-proces	Doel	Doelgroep
	Infectieziektebestrijding ● Bron- en contactopsporing ● Beschermende maatregelen ● Hygiëne-maatregelen ● Isolatie en quarantaine	Infectieziektebestrijding richt zich op het beperken van ziekte of effecten van ziekte veroorzaakt door pathogene micro organismen die zich verspreiden via, mens, dier, lucht, water en/of voedsel.	Blootgestelde en/of besmette ● slachtoffers ● hulpverleners ● omwonenden ● burgers in het effectgebied ● andere betrokkenen
	Gezondheids-onderzoek ● Individueel onderzoek ● Onderzoek bij groepen ● Monitoring publieke gezondheid	Gezondheidsonderzoek richt zich op het onderzoeken, dan wel het uitsluiten van gevolgen lichamelijk, psychisch of sociaal van een grootschalig incident.	Blootgestelde en/of besmette ● slachtoffers ● hulpverleners ● omwonenden ● burgers in het effectgebied ● andere betrokkenen

6.5 Processen Brandweer

Hoofdproces	Sub-proces	Doel	Doelgroep
Bron- en emissiebestrijding	Bestrijden van brand en emissie gevaarlijke stoffen	Voorkomen van uitbreiding en het terugdringen van de fysische oorzaak en effecten van een ramp of crisis. Door de bestrijding beperkt de brandweer de toename van het aantal slachtoffers, voorkomt het ongevallen onder hulpverleners en wordt de omvang van de schade beperkt.	● Bevolking ● Alle bij de hulpverlening betrokken organisaties en hun medewerkers.
Redding	Redden en technische hulpverlening	Hulpbehoevende mensen en dieren zo spoedig mogelijk bevrijden uit levensbedreigende of benarde situaties en zo snel als mogelijk toegang geven tot de geneeskundige hulpverlening, waar (eerste) hulp geboden kan worden.	● Bevolking ● Alle bij de hulpverlening betrokken organisaties en hun medewerkers.
	Toegankelijk maken en opruimen	Stabiliseren van het incident en toegankelijk en begaanbaar maken van de incidentlocatie voor de overige hulpverleners.	
Inschatting Effectgebied	Waarnemen en meten	Verzamelen van informatie over de gevaarstoestand. Deze informatie is van groot belang voor beleidsbepaling, voorlichting en bestrijding - In overleg met GHOR (GAGS) maken van een inschatting van de effecten en adviseren over te nemen maatregelen om het risico te beperken.	● Bevolking ● Alle bij de hulpverlening betrokken organisaties en hun medewerkers.
	Waarschuwen van de bevolking	Acuut waarschuwen van de bevolking bij dreiging of feitelijke crisissituatie met als doel gedragsveranderingen teweeg brengen zodat materiële en immateriële schade zoveel mogelijk wordt beperkt. Opvolging van eerste alarmering vanuit proces crisiscommunicatie is noodzakelijk.	
Ontsmetting	Ontsmetten van mens en dier Ontsmetten voertuigen en infrastructuur	Coördineren en uitvoeren van uitwendige ontsmetting van hulpverleners, burgers, dieren, infrastructuur, objecten en hulpverleningsmaterieel en materiaal om verdere verspreiding en besmetting te voorkomen of te beperken. nb; de brandweer is alleen uitgerust voor kleinschalige en eenvoudige ontsmettingen. Bij grotere en meer complexe ontsmettingen zal bijstand noodzakelijk zijn van de landelijke pelotons CBRN, defensie, LOCC en diverse ministeries, gecoördineerd door het Nationaal Crisiscentrum (NCC).	● Bevolking ● Alle bij de hulpverlening betrokken organisaties en hun medewerkers.

6.6 Ondersteunende processen

Hoofdproces	Sub-proces	Doel	Doelgroep
Resource-management	Personeels-management	• Het tijdig beschikbaar stellen van voldoende gekwalificeerd personeel • Tijdige aflossing • Nazorg	Ondersteunend aan de hele crisisorganisatie.
	Logistiek management	Beschikbaar stellen van huisvesting, voertuigen, verbindingsmiddelen, sanitair, catering etc.	Ondersteunend aan de gehele crisisorganisatie
	Bijstand	Wanneer voor de bestrijding van een incident onvoldoende capaciteit (mensen, middelen en expertise) beschikbaar is, kan op basis van de Wvr en de Politiewet 2012, tijdelijke capaciteit vanuit een andere regionale/landelijke eenheid of organisatie beschikbaar worden gesteld. Ook in het kader van steunverlening in het openbaar belang, kan ondersteuning worden aangevraagd. De wijze van aanvraag en coördinatie van bijstand en steunverlening wordt omschreven in het Handboek Bijstand van het LOCC, die in de meeste gevallen ook de centrale spil is.	Ondersteunend aan de gehele crisisorganisatie
Informatie-management		Informatiemanagement omvat het verzamelen, analyseren, selecteren en doorgeleiden/beschikbaar stellen van de informatie. Deze informatie is relevant voor alle bij een grootschalig incident betrokken functionarissen en organisaties. Het onderdeel analyse richt zich specifiek op de beoordeling van de kwaliteit, actualiteit, compleetheid, consistentie en relevantie van het totaalbeeld.	Ondersteunend aan gehele crisisorganisatie.

7 Crisispartners

7.1 Overzicht crisispartners en landelijke coördinatiecentra

Naast de kernpartners genoemd in hoofdstuk 6, zijn er verschillende andere partijen die een rol hebben tijdens een ramp of crisis. De taken en verantwoordelijkheden van crisispartners die vanuit de wet, het risicoprofiel en het beleidsplan bij de crisisbeheersing betrokken zijn, worden in onderstaand overzicht weergegeven. Veiligheidsregio Utrecht heeft met een aantal van deze partijen samenwerkingsafspraken gemaakt in de vorm van convenanten. Het overzicht van crisispartners is niet uitputtend.

Crisispartners kunnen gevraagd en ongevraagd adviseren over het wel of niet op- en afschalen en afwijking hiervan wordt in de evaluatie gemotiveerd.

Sommige crisispartners hebben een eigenstandige wettelijke bevoegdheid ten aanzien van hun taakuitoefening in crisissituaties. In GRIP situaties kunnen er meerdere partijen bevoegd gezag zijn. In paragraaf 7.2 staat uitgewerkt hoe bestuurlijke netwerkkaarten hierbij een hulpmiddel kunnen zijn.

Organisatie	Omschrijving	Taken en verantwoordelijkheden	Vertegenwoordiging in crisisteams
Commissaris van de Koning	De CdK heeft een toezichthoudende taak richting de veiligheidsregio.	Als de commissaris hiertoe aanleiding ziet, kan hij tijdens rampen en crises aanwijzingen geven omtrent de samenwerking binnen het RBT. De commissaris kan geen aanwijzingen geven over de inhoud van de besluiten.	
Defensie	Ondersteunt de civiele autoriteiten bij rampen en crises. De OVR adviseert ROT en/of CoPI omtrent de mogelijke inzet van militaire middelen bij de crisisbestrijding en hij vervult een belangrijke rol bij de bijstandsaanvraag. De OVR wordt vanaf GRIP 2 geïnformeerd, om de capaciteiten van Defensie zo vroeg mogelijk te kunnen inbrengen en te (laten) inzetten.	Structurele taken, oa: • explosievenopruiming • politietaken • grensbewaking Militaire Bijstand op grond van de Politiewet 2012 • Ondersteuning bij handhaven rechtsorde • Ondersteuning bij handhaven openbare orde Militaire bijstand op grond van Wet Veiligheidsregio's art. 51 Militaire steunverlening in het openbaar belang (regeling 2007)	De Officier Veiligheidsregio (OVR) fungeert als militair adviseur in het ROT en/of CoPI. • De OVR wordt vanaf GRIP 2 geïnformeerd. • Bij GRIP 3 wordt de OVR gealarmeerd. • De Regionaal Militair Commandant kan deelnemen aan het (R)BT

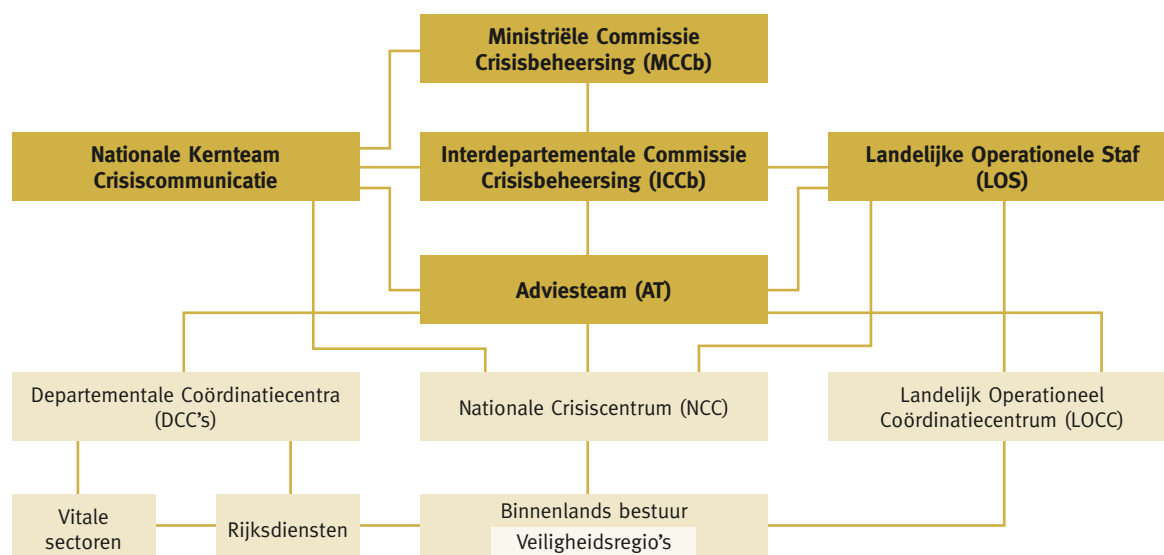
Organisatie	Omschrijving	Taken en verantwoordelijkheden	Vertegenwoordiging in crisisteams
GHOR ketenpartners	● Meldkamer Ambulancezorg ● Regionale Ambulance Voorziening ● GGD en GGZ organisaties ● Nederlandse Rode Kruis ● Ziekenhuizen (UMC-U; St. Antonius; Diaconessenhuis; Meander Medisch Centrum; Zuwe Hofpoort Ziekenhuis) ● Huisartsen, tandartsen, apothekers en verloskundigen ● Zorginstellingen	De GHOR heeft een uitvoerende taak in het kader van de crisisbeheersing. Deze taak is erop gericht om de randvoorwaarden te organiseren waarbinnen onze netwerkpartners kunnen opereren. De GHOR heeft in het kader van de rampenbestrijding zelf geen uitvoerende taken maar deze zijn belegd bij de ketenpartners. De taken zijn per organisatie wettelijk geborgd in de Wet toelating zorginstellingen, de Kwaliteitswet zorginstellingen en de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg. De Directeur Publieke Gezondheid voert bij incidenten de regie middels de vastgestelde piketorganisatie.	
Natuurbeheerders	Het oostelijk deel van het verzorgingsgebied van de Veiligheidsregio Utrecht kent veel natuur met een hoog risico op grote branden. De natuurbeheerders zijn een belangrijke partner om de risico's in kaart te brengen en preventieve maatregelen toe te passen.	Risico's in kaart brengen en zo mogelijk verkleinen. Vroegtijdige signalering en voorbereidingen op bestrijding van natuurbranden inclusief zelfredzaamheid en burgerparticipatie.	
Openbaar Ministerie	Het OM is binnen de crisisbeheersing verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.	● Geeft leiding aan het opsporingsonderzoek naar de toedracht van de calamiteit of ramp. ● Voorkomt het plegen van strafbare feiten door potentiële daders op te pakken en/of personen, objecten en diensten te laten bewaken of beveiligen. ● Handhaaft de rechtsorde door het laten aanhouden (en vervolgen) van burgers die zich schuldig maken aan het overtreden van wet- en regelgeving tijdens een calamiteit of ramp.	● OM maakt in de persoon van de HOvJ deel uit van de beleidsdriehoek. ● De (H)OvJ wordt gealarmeerd voor het GBT. ● De HOvJ maakt standaard deel uit van het RBT.

Organisatie	Omschrijving	Taken en verantwoordelijkheden	Vertegenwoordiging in crisisteams
Prorail	Prorail beheert en onderhoudt de Nederlandse railinfrastructuur en stations.	Prorail informeert de VRU (vroegtijdig) bij problemen in hun netwerk en zorgt voor zo spoedig mogelijk herstel volgens het Trein Incident Management plan.	Prorail brengt op verzoek een liaison in het CoPI en/of ROT en eventueel in het (R)BT
Rijksheren	Bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen functionarissen, die noodbevoegdheden namens de minister kunnen uitoefenen.	Bij bedreiging van vitale belangen, wanneer normale bevoegdheden ontoereikend zijn, kunnen Rijksheren maatregelen treffen dan wel een informatiepositie innemen op bestuurlijk niveau.	- Rijksheren sluiten eventueel aan bij het RBT. - Operationele vertegenwoordiging (namens de Rijksheren) kan plaatsvinden in het ROT.
Rijkswaterstaat	Richt zich op het beheer en onderhoud van (vaar)wegen, met als doel incidenten en calamiteiten te voorkomen dan wel te verhelpen. Beheerder van de RWS-objecten zijn de regionale diensten van RWS. Vwb de verkeersbegeleiding op (vaar)wegen is Verkeer en Watermanagement van RWS verantwoordelijk. Bij incidenten en calamiteiten trekken genoemde diensten van RWS gezamenlijk op. Daarbij worden de ketenpartners betrokken.	(Nautisch) verkeersmanagement richt zich op het beheer van het vaar- en wegverkeer, met als doel incidenten en calamiteiten te voorkomen dan wel te verhelpen. Afhankelijk van het soort vaarweg behoort dit proces toe aan een waterschap of Rijkswaterstaat. Voor wat betreft het wegverkeer is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor het hoofdverkeersnet. Search and rescue richt zich op het redden van mens en dier, die in de problemen zijn gekomen in het water. Dit proces speelt alleen op de randmeren. Hiervoor is een samenwerkingsverband met de Kustwacht, waterschappen, en de overige regio's, in de vorm van de SAMIJ (Samenwerkingsregeling IJsselmeergebied).	RWS is eventueel vertegenwoordigd in CoPI, ROT en (R)BT.
RTV Utrecht	RTV Utrecht is de aangewezen calamiteiten-zender voor de VRU	RTV Utrecht informeert, namens en in opdracht van het bevoegd gezag, de bevolking over de (dreigende) crisis en handelingsperspectief.	
Stedin	Stedin is als netbeheerder verantwoordelijk voor een veilig en betrouwbaar transport van elektriciteit en gas.	Stedin informeert de VRU (vroegtijdig) bij problemen in hun netwerk en draagt zorg voor zo spoedig mogelijk herstel.	Stedin brengt op verzoek een liaison in het CoPI, ROT en/of het (R)BT.
Vitens	Vitens is verantwoordelijk voor de kwaliteit en levering van drinkwater in nagenoeg het gehele verzorgingsgebied van de VRU.	Vitens informeert de VRU (vroegtijdig) bij problemen in hun systeem en zorgt voor zo spoedig mogelijk herstel.	Vitens brengt op verzoek een liaison in het CoPI/ROT en/of (R)BT.

Organisatie	Omschrijving	Taken en verantwoordelijkheden	Vertegenwoordiging in crisisteams
Waterschap- pen	Binnen de Veiligheidsregio Utrecht zijn vier waterschappen actief. ● Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden ● Waterschap Vallei en Veluwe ● Waterschap Amstel, Gooi en Vecht ● Waterschap Rivierenland De waterschappen zorgen voor het lokale en regionale waterbeheer binnen het werkgebied van de VRU. Als beheerder van waterkwaliteit en waterkwantiteit hebben zij een belangrijke rol bij calamiteiten en crisis die betrekking hebben op het watersysteem. Het waterschap (de dijkgraaf) behoudt haar eigenstandige bevoegdheid om besluiten te nemen met betrekking tot het functioneren van de waterstaatswerken.	De waterzorg wordt opgedeeld in verschillende processen. ● Beheer waterkwaliteit Het waterschap beheert rioolwaterzuiveringen, rioolpersleidingen en de hoofdrioolgemalen ten behoeve van transport en zuivering. Daarnaast heeft het als doel de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater zo goed mogelijk te beschermen. Onder andere bij ongevallen en branden kan d.m.v. verontreiniging de kwaliteit van het oppervlakte- en/of grondwater in het geding komen. De (gevolgen van een) verontreiniging moeten zoveel als mogelijk voorkomen en beperkt worden. ● Beheer waterkwantiteit en -keringen heeft als taak te zorgen voor een veilige waterstand, met als doel wateroverlast, droogte of overstromingen tegen te gaan. Hiertoe bewaakt het waterschap zo goed als mogelijk de kwaliteit van de waterkeringen. Dit zijn zowel de primaire waterkeringen als de kleinere dijken of kaden: de regionale en overige waterkeringen. ● Nautisch verkeersmanagement richt zich op het beheer van het vaarwegverkeer, met als doel incidenten en calamiteiten te voorkomen dan wel te verhelpen. Afhankelijk van het soort vaarweg is dit een proces toebehorend aan een waterschap of Rijkswaterstaat.	Het waterschap neemt, indien de behoefte bij de veiligheidsregio bestaat of wanneer het waterschap zelf de behoefte voelt, deel aan de crisisteams van de VRU. Dit kan zowel in het CoPI, het ROT, als het BT. Op basis van art. 39 van de Wvr wordt de voorzitter van elk direct betrokken waterschap uitgenodigd om deel te nemen aan het RBT.

Landelijke coördinatiecentra		
Adviesteam (AT)	In de aanloopfase van een (dreigende) crisis, waarbij mogelijk beleids-terreinen of belangen van andere ministeries zijn betrokken, komt het AT op initiatief van een directeur van de NCTV of op verzoek van een departementale crisiscoördinator bijeen op het NCC. Het AT kent geen vaste, maar een flexibele samenstelling.	Het AT signaleert dilemma's uit de departementale adviezen en koppelt verschillende keuzemogelijkheden met te verwachten effecten en voor- en nadelen aan de dilemma's, waarover de ICCb vervolgens kan besluiten.
Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb)	Wanneer een (dreigende) crisis één sector overstijgt en/of in geval van mogelijke opschaling van de crisiscommunicatie naar het nationale niveau, wordt een ICCb geactiveerd. Dit betreft een commissie op hoog ambtelijk niveau (DG/IG/SG-niveau) die vergadert bij het NCC. De ICCb heeft een vaste kernbezetting	De ICCb draagt zorg voor het advisering ten aanzien van onder meer het bijeenkomen van de MCCb, het activeren van de LOS, de coördinatie van intersectorale crisisbeheersing en besluitvorming over de samenhangende aanpak, (internationaal) politieke consequenties van genomen of te nemen maatregelen en de strategische kaders.
Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb)	De MCCb komt bijeen in situaties die vragen om coördinatie van intersectorale crisisbeheersing en besluitvorming over de samenhangende aanpak daarvan op politiek-bestuurlijk niveau. De MCCb kent vaste leden. Per situatie kunnen andere ministers worden uitgenodigd deel te nemen aan het overleg.	De MCCb draagt zorg voor de voorbereiding, respons en nazorg van intersectorale crises. Dit betreft onder meer besluitvorming op basis van de adviezen van de ICCb, het afwegen van (internationaal) politieke consequenties van genomen of te nemen besluiten, advisering van de ministerraad. Besluiten worden voorgelegd aan de ministerraad, met uitzondering van besluiten die geen uitstel dulden.
Landelijk Operationeel Coördinatie-centrum (LOCC)	Het LOCC draagt zorg voor de landelijke coördinatie van de operationele inzet tijdens dreigende en acute incidenten, rampen, crises en grootschalige evenementen. Het LOCC wordt bemenst door politie, brandweer, GHOR, defensie en gemeenten en voert haar taken uit onder gezag van de NCTV.	Het LOCC draagt bij nationale opschaling zorg voor het aanleveren van het multidisciplinair Landelijk Operationeel Beeld, het toetsen van geformuleerde bestuurlijke dilemma's en handelingsperspectieven op operationele uitvoerbaarheid, en het aanleveren van operationele handelingsperspectieven (adviezen). Daarnaast adviseert het LOCC over (bovenregionale) operationele vraagstukken en operationele planvorming. Het LOCC houdt ook een overzicht bij van geplande evenementen en inzetbare capaciteiten van de kolommen. Het LOCC kan worden opgeschaald tot Landelijke Operationele Staf.
Landelijke Operationele Staf (LOS)	Bij een nationale crisis kan het LOCC worden opgeschaald tot de zogeheten Landelijke Operationele Staf (LOS).	De Landelijke Operationele Staf (LOS) is verantwoordelijk voor de bovenregionale afstemming op operationeel terrein en functioneert als opgeschaald LOCC. De LOS wordt geactiveerd door de voorzitter van de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCB) en levert een operationeel advies namens de bij de nationale crisis betrokken operationele diensten. Dit advies kan gaan over de beschikbaarheid van mensen en middelen voor nationale rampenbestrijding en crisisbeheersing, maar ook over de operationele uitvoerbaarheid en consequenties van bestuurlijke besluiten.

Landelijke coördinatiecentra		
Nationaal Crisis-centrum (NCC)	Het NCC is het interdepartementaal coördinatiecentrum en knooppunt van en voor de bestuurlijke informatievoorziening en de crisiscommunicatie. Het NCC is permanent bezet.	Het NCC bereidt de interdepartementale besluitvorming op ambtelijk en politiek-bestuurlijk niveau voor. Hierbij worden vier hoofdaandachtsgebieden onderscheiden; informatie, maatregelen, communicatie en scenario's. Deze aandachtsgebieden zijn onderling afhankelijk en worden in nauwe samenwerking en interactie uitgevoerd. Het NCC fungeert als direct aanspreekpunt van het Rijk (inclusief het LOCC) voor de veiligheidsregio's. De veiligheidsregio kan voor ondersteuningsvragen op specifieke expertisegebieden bij het NCC terecht.
Nationaal Kernteam Crisis-communicatie (NKC)	Het NKC kan zorg dragen voor coördinatie van de crisiscommunicatie op nationaal niveau, bij een lokale/regionale crisis met nationale uitstraling, of waar meerdere ministeries bij betrokken zijn.	Het NKC fungeert als knooppunt van informatie vanuit de rijksoverheid op het gebied van pers- en publieksvoorlichting. Het NKC kan worden opgeschaald bij incidenten waarbij het gezag (nog) decentraal ligt maar die mogelijk uitstraling op nationaal niveau hebben en/of meerdere departementen raken. Het NKC bepaalt de eerste voorlichtingsstrategie voor het nationale niveau. Ook formuleert het NKC communicatiekaders en kernboodschappen voor wat betreft de nationale bevoegdheden, en stemt het NKC deze af met de veiligheidsregio. Het NKC is aanspreekpunt voor nationale, regionale of lokale partners.

Figuur 7.1 – Crisisbeheersingsstelsel op hoofdlijnen³

³ Bron: Nationaal handboek crisisbesluitvorming

Buurregio's	
Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek Veiligheidsregio Flevoland	De werkgebieden van deze veiligheidsregio's vormen samen met die van de VRU de politieregio en het arrondissement Midden Nederland. De VRU heeft met VR Gooi en Vechtstreek afspraken gemaakt ten aanzien van regio-grensoverschrijdende inzet van de brandweer.
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden	
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	
Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	
Veiligheidsregio Hollands Midden	
Veiligheidsregio Amsterdam – Amstelland	De GGD Amsterdam beheert de poule van Gezondheidskundig Adviseurs Gevaarlijke Stoffen (GAGS).
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	VR NOG is de (beoogde) expertregio op het gebied van natuurbrand. De VRU en VR NOG wisselen wederzijds expertise uit ten aanzien van natuurbrand.

7.2 Bestuurlijke netwerkkaarten

De taken en verantwoordelijkheden zijn bij crises niet altijd eenvoudig. Voor 22 crisistypen zijn er bestuurlijke netwerkkaarten uitgebracht waarin inzichtelijk wordt gemaakt wie waarvoor (bestuurlijk) verantwoordelijk is.

Het activeren van de crisisorganisatie van gemeenten of de veiligheidsregio bij een crisis in een functionele keten, zoals uitval van elektriciteit, betekent niet dat in die gemeente of regio alle besluitvorming plaatsvindt: besluitvorming binnen de functionele keten vindt elders plaats; gemeenten en veiligheidsregio bewaken wel de gevolgen voor de openbare orde en veiligheid en treffen in dat kader hun eigen maatregelen.

De netwerkkaart geeft een overzicht van de bestuurlijke partijen in een sector (keten) en de rol die zij vervullen ten tijde van een crisis. Daarnaast geven de netwerkkaarten weer wie voor een bepaald onderwerp verantwoordelijk is en maatregelen kan treffen. Tevens staan op de netwerkkaart de beschikbare instrumenten en de bestuurlijke aandachtspunten met betrekking tot een crisis in een sector.

De Veiligheidsregio Utrecht maakt gebruik van deze bestuurlijke netwerkkaarten.

Bijlage 1 – Afkortingenoverzicht

AB	Algemeen Bestuur
BRW	Brandweer
BT	Beleidsteam
Bvr	Besluit Veiligheidsregio's
CaCo	Calamiteitencoördinator
CdK	Commissaris van de Koning
CoPI	Commando Plaats Incident
CvD	Commandant van Dienst
DCC	Departementaal Coördinatiecentrum
DB VRU	Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Utrecht
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
GAGS	Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GMU	Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
HAc	Hoofd Actiecentrum
HIN	Hoofd Informatie
HOvJ	Hoofd Officier van justitie
HS	Hoofd sectie
IM	Informatiemanagement
LCMS	Landelijk Crisismanagement Systeem
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
LOS	Landelijke Operationele Staf
MCCb	Ministeriële Commissie Crisisbeheersing

MT-GMU	Management Team Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
OM	Openbaar Ministerie
OvD	Officier van Dienst
OVR	Officier Veiligheidsregio
POL	Politie
PSHI	Psychosociale Hulpverlening Incidenten
PSHOR	Psychosociale Hulpverlening Ongevallen en Rampen
RBT	Regionaal Beleidsteam
RMC	Regionaal Militair Commandant
ROL	Regionaal Operationeel Leider
ROT	Regionaal Operationeel Team
RWS	Rijkswaterstaat
SAMIJ	Samenwerkingsregeling IJsselmeergebied
SGBO	Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden
VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
Wvr	Wet Veiligheidsregio's

Bijlage 2 – GRIP schema⁴

Referentie: Wvr en Bvr	Situatie	Operationeel crisisteam	Operationele leiding volgens Wvr	Bevoegd gezag	Ondersteuning en advisering van/ aan het bevoegd gezag	Calamiteiten coördinatie meldkamer	NCC spreekt operationeel crisisteam aan via	Door minister/ NCTV te benaderen bevoegd gezag
GRIP 0	Normale dagelijkse werkwijze	“Motorkap” Overleg Plaats Incident	Geen	Burgemeester	OVD's Art. 2.1.2-1 Bvr	Nee		
GRIP 1	Behoeft aan multidisciplinaire coördinatie ter plaatse van incident	CoPI Art. 2.1.2-2 Bvr	Leider CoPI Art. 2.3e BPV RPV bijlage C-e	Burgemeester	Leider CoPI art. 2.1.2-1a Bvr	Ja, CaCo Art. 2.2.2 Bvr	Initieel via CaCo, daarna volgens afspraak	Burgemeester
GRIP 2	Behoeft aan multidisciplinaire coördinatie ruimer dan alleen op de plaats van het incident of ter voorbereiding op een mogelijk incident	ROT, al dan niet met één of meerdere CoPI's Art. 2.1.4-2 Bvr	ROL Art. 2.1.4-1a Bvr Art. 2.3g BPV RPV bijlage C-g	Burgemeester	ROL Art. 2.1.4-1a Bvr	Ja, CaCo (alleen bij daadwerkelijk incident) Art. 2.2.2 Bvr	Initieel via CaCo, daarna volgens afspraak	Burgemeester
GRIP 3	Behoeft aan multidisciplinaire coördinatie in de omstandigheid dat bestuurlijke opgaven voor de burgemeester vragen om ondersteuning door een GBT	ROT, al dan niet met één of meerdere CoPI's Art. 2.1.4-2 Bvr	ROL Art. 2.1.4-1a Bvr Art. 2.3g BPV RPV bijlage C-g	Burgemeester	ROL én GBT Art. 2.1.4-1a Bvr Art. 2.1.5 Bvr	Ja, CaCo Art. 2.2.2 Bvr	Initieel via CaCo, daarna volgens afspraak	Burgemeester

⁴ Het schema en de toelichting (bijlage 2a) zijn ontleend aan het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming.

Referentie: Wvr en Bvr	Situatie	Operationeel crisisteam	Operationele leiding volgens Wvr	Bevoegd gezag	Ondersteuning en advisering van/ aan het bevoegd gezag	Calamiteiten coördinatie meldkamer	NCC spreekt operationeel crisisteam aan via	Door minister/ NCTV te benaderen bevoegd gezag
GRIP 4	Behoeft aan multidisciplinaire en bestuurlijke coördinatie en leiding bij een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan	ROT, al dan niet met één of meerdere CoPI's Art. 2.1.4-2 Bvr	ROL Art. 2.1.4-1a Bvr Art. 2.3g BPV RPV bijlage C-g	Voorzitter VR (Wvr 39 per definitie in werking, te bekrachtigen bij besluit van de voorzitter)	ROL én RBT Art. 2.1.4-1a Bvr Art. 3.9-2 Wvr	Ja, CaCo Art. 2.2.2 Bvr	Initieel via CaCo, daarna volgens afspraak	Voorzitter VR
GRIP 5 (Inter-regionaal)	Behoeft aan multidisciplinaire en bestuurlijke coördinatie bij een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis in meerdere regio's of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, waartoe de betrokken voorzitters VR in gezamenlijkheid besluiten omdat het bestuurlijk noodzakelijk wordt gevonden ⁵	ROT's in elke betrokken regio, naar behoefte al dan niet met één of meerdere CoPI's. Voorzitters wijzen samen één coördinerend ROT aan (in principe dat van de bronregio)	Door voorzitters VR aangewezen coördinerend ROT (in principe die van de bronregio)	Voorzitters VR, elk voor zich. (Wvr 39 in werking in alle betrokken regio's, na een besluit van elke betrokken individuele voorzitter) Voorzitters maken samen afspraken over coördinerend voorzitterschap (in principe voorzitter uit bronregio)	ROL's én RBT's in alle betrokken regio's, waarvan één aangewezen als coördinerend ROL en coördinerend RBT (in principe dat van de bronregio) Art. 2.1.4-1a Bvr Art. 3.9-2 Wvr	Ja, CaCo Art. 2.2.2 Bvr	Initieel via CaCo, daarna volgens afspraak	De voorzitter die conform afspraak coördineert (in principe die van de bronregio)
GRIP Rijk	Behoeft aan sturing door het Rijk in situaties waar bij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn	ROT coördinerende regio	ROL coördinerende regio	Ministers / MCCb	ICCb en Adviesteam	NCC	CaCo's	Bevoegd gezag in algemene of functionele kolom

⁵ Mochten de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's het tijdens een specifiek incident niet eens kunnen worden over GRIP 5, dan voorziet de Wet veiligheidsregio's (artikel 42) erin dat de Minister van Veiligheid en Justitie dienaangaande de commissaris(sen) van de Koning een aanwijzing kan laten geven.

Bijlage 2a – Toelichting bij GRIP schema

1e kolom: “Referentie: Wvr en Bvr” (GRIP-niveaus)

- GRIP 0 is geen officieel opschalingsniveau (er is immers geen sprake van opschaling), maar ‘spreektaal’ om de dagelijkse routine van de hulpdiensten aan te duiden.
- GRIP 1 t/m 4 zijn de reeds bestaande aanduidingen van opschalingsniveaus.
- De rij GRIP 5 (interregionaal) geeft een nadere specificatie van de situatie in het geval van een ramp of crisis (of dreiging daarvan) in meerdere regio’s tegelijkertijd.
- GRIP Rijk geeft een nadere specificatie van de situatie waarbij sprake is van nationale sturing.

2e kolom: “Situatie”

Deze kolom geeft een kwalitatieve omschrijving van de algemene motivatie om bij een incident tot een bepaald GRIP-niveau op te schalen. Daarbij is er voor gekozen de begrippen bron- en effectgebied los te laten en is er meer op de feitelijke behoefte aan coördinatie (operationeel of bestuurlijk) ingedeeld. Het verschil in operationele opschaling en bestuurlijke coördinatie komt zo ook meer tot zijn recht.

Toelichting per GRIP niveau:

- GRIP 0: Er wordt gewerkt volgens de normale routine van de (hulpverlenings)diensten.
- GRIP 1: De nadruk ligt op operationele, multidisciplinaire coördinatie, ter plaatse van het incident en zich richtend op die activiteiten die ook vanaf de plaats incident kunnen worden overzien.
- GRIP 2: De nadruk ligt nog steeds op operationele coördinatie, maar niet alle processen kunnen worden overzien en aangestuurd vanaf de plaats van het incident of er is (nog geen) duidelijk te definiëren plaats incident.
- GRIP 3: Het gaat om bestuurlijke opgaven voor het bevoegd gezag die het wenselijk maken dat een GBT de burgemeester ondersteunt. Deze omstandigheid kan zich bijvoorbeeld voordoen bij noodzaak tot grootschalige bevolkingszorg (inclusief het informeren van de bevolking) en de daarbij behorende inzet van andere dan operationele hulpverleningsdiensten, maar er kunnen ook andere bestuurlijke opgaven spelen.
- GRIP 4: Behoeft aan bestuurlijke coördinatie en leiding bij een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis. Deze situatie ontstaat als de ramp of crisis door feitelijke effecten of de maatschappelijke uitstraling het gezag van een burgemeester overstijgt of dreigt te overstijgen en de noodzaak ontstaat tot eenduidig bestuurlijk optreden.
- GRIP 5: Als GRIP 4 maar meerdere regio’s zijn betrokken. Omdat de Wvr geen voorziening treft voor het overgaan van het gezag dienen de betrokken voorzitters hiertoe gezamenlijk te besluiten. Uitgangspunt hierbij is dat de bronregio leidend is. De voorzitter van de bronregio neemt de bevoegdheden van de overige betrokken voorzitters VR niet over. Zij nemen juist de besluiten van de bronregio over. Wanneer de bron onduidelijk is of de betrokken voorzitters hier gezamenlijk toe besluiten kan van bovenstaand uitgangspunt worden afgeweken.
- GRIP Rijk: Op rijksniveau is de Ministeriele Commissie Crisisbeheersing (MCCb) – voorgezeten door de Minister van Veiligheid en Justitie of de Minister-President – belast met de coördinatie van de intersectorale crisisbeheersing en besluitvorming over de samenhangende aanpak daarvan. De MCCb kan GRIP Rijk van kracht verklaren als er behoefte is aan sturing door het Rijk in situaties waarbij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn. Daarvan is sprake als de vitale belangen van de Nederlandse Staat en/of samenleving zodanig bedreigd worden dat er sprake is van (potentiele) maatschappelijke ontwrichting.

3e kolom: “Operationeel crisisteam”

Deze kolom geeft weer welke operationele crisisteams bij een GRIP-niveau worden ingesteld om te voorzien in de benodigde multidisciplinaire coördinatie. Met de aanduiding “al dan niet met één of meerdere CoPI’s” (bij GRIP 2 en hoger) wordt bedoeld dat er enerzijds niet altijd sprake is van een CoPI en anderzijds in bepaalde gevallen juist meerdere CoPI’s tegelijkertijd kunnen functioneren.

Toelichting per GRIP niveau:

- GRIP 0: Er is geen sprake van een formeel teamverband
- GRIP 1: Ter plaatse wordt een CoPI ingesteld onder eenhoofdige operationele leiding. Een commando plaats incident is belast met de operationele leiding ter plaatse, de afstemming met andere betrokken partijen als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de Wvr, en het adviseren van het Regionaal Operationeel Team.
- GRIP 2: Een Regionaal Operationeel Team is belast met de operationele leiding, de afstemming met andere bij de ramp of crisis betrokken partijen en het adviseren van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam. Leiding en coördinatie van het geheel aan crisisbeheersingsprocessen vindt dus plaats binnen het ROT. Daarnaast kan er, indien aard en omvang van het incident hier aanleiding toe geven, op locatie gewerkt worden met één of meerdere CoPI’s waarvan de werkzaamheden worden gecoördineerd door het ROT.
- GRIP 3: Zie hierboven bij GRIP 2
- GRIP 4: Zie hierboven bij GRIP 2
- GRIP 5: Zie hierboven bij GRIP 2. Echter er zal, als uitgangspunt, sprake zijn van meerdere regionale operationele teams. Het ROT in de regio waarvan de voorzitter coördineert zal ook als coördinerend ROT optreden.
- GRIP Rijk: zie hierboven bij GRIP 5.

4e kolom: “Operationele leiding volgens Wvr”

Deze kolom geeft weer welk team (met respectievelijke leider/voorzitter) op grond van de Wet veiligheidsregio’s voor het bevoegd gezag aanspreekbaar is op de operationele coördinatie.

Toelichting per GRIP niveau:

- GRIP 0: Er is geen volgens de Wvr aangewezen hoogst operationeel leidinggevende.
- GRIP 1: Het CoPI staat conform het Bvr onder leiding van de “Leider CoPI” die daarmee de hoogst operationeel leidinggevende is.
- GRIP 2: Conform het Bvr geeft de Regionaal Operationeel Leider leiding aan het ROT. Daarmee is hij tevens hoogst operationeel leidinggevende.
- GRIP 3: Zie hierboven bij GRIP 2. Hierin heeft het gemeentelijk beleidsteam een adviserende taak.
- GRIP 4: Zie hierboven bij GRIP 2.
- GRIP 5: Zie hierboven bij GRIP 2. Echter er zal, als uitgangspunt, sprake zijn van meerdere regionale operationele teams. Het ROT in de regio waarvan de voorzitter coördineert zal ook als coördinerend ROT optreden. In het verlengde daarvan is de ROL van die regio de coördinerend ROL of COL.
- GRIP Rijk: zie hierboven bij GRIP 5

5e kolom: “Bevoegd gezag”

Deze kolom geeft weer bij welk publiek orgaan het opperbevel met bijbehorende (nood)bevoegdheden berust. Ingevolge de Wet veiligheidsregio’s zijn er twee mogelijkheden: de burgemeester (onder reguliere omstandigheden en bij GRIP 1 t/m 3) of de voorzitter van de veiligheidsregio (GRIP 4 en GRIP 5). Ook bij GRIP 5 berusten het opperbevel en de (nood)bevoegdheden binnen de betrokken regio’s op grond van de Wet veiligheidsregio’s uitsluitend bij de eigen voorzitter, met dien verstande dat één van de voorzitters (in principe die van de bronregio) de bestuurlijke aansturing door de betrokken voorzitters coördineert (zie toelichting 2e kolom onder GRIP 5). In een GRIP Rijk situatie berust het bevoegd gezag op nationaal niveau bij de betrokken ministers c.q. de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb).

6e kolom: “Ondersteuning en advisering bevoegd gezag”

Deze kolom geeft weer wie in ieder geval de adviseurs van het bevoegd gezag zijn.

Toelichting per GRIP niveau:

- GRIP 0: De Officiëren van Dienst en overige leidinggevendenden van de betrokken diensten adviseren de burgemeester zelfstandig met betrekking tot hun eigen taakuitvoering.
- GRIP 1/GRIP 2: De hoogste leidinggevendenden zoals beschreven in kolom 4 adviseren de burgemeester met betrekking tot de aanpak van het incident.
- GRIP 3: Zie hierboven. Daarnaast heeft het gemeentelijk beleidsteam een adviserende taak.
- GRIP 4: Zie hierboven bij GRIP 1/GRIP 2. Ter voorkoming van dubbele sturing zijn GBT's niet gewenst.
- GRIP 5: Zie hierboven. In principe houden alle Regionaal Operationeel Leiders en beleidsteams hun adviestaak ten opzichte van hun eigen bevoegd gezag. De ROL en het RBT uit de regio waarvan de voorzitter coördineert hebben daarmee een bijzondere positie.
- GRIP Rijk: De ministeriële commissie wordt ondersteund en geadviseerd door de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb) onder voorzitterschap van de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid (NCTV) en het Adviesteam (AT).

7e kolom: “Calamiteiten coördinatie meldkamer”

Deze kolom geeft weer of er sprake is van eenhoofdige leiding (CaCo) binnen de meldkamer, zoals bedoeld in artikel 2.2.2 van het Besluit veiligheidsregio's. Dit is het geval in alle GRIP situaties. Bij GRIP 5 is dit het geval in alle betrokken meldkamers. Er is dus geen coördinerend CaCo. Bij GRIP Rijk vervult op nationaal niveau het Nationaal Crisiscentrum (NCC) de functie van CaCo.

8e kolom: “NCC spreekt operationeel crisisteam aan via”

Deze kolom geeft weer wie het aanspreekpunt is voor het NCC om contact te kunnen leggen met een veiligheidsregio. Dit is bij elk GRIP-niveau initieel de CaCo, die vervolgens kan (laten) doorverbinden met de relevante andere onderdelen van de regionale crisisorganisatie. In een latere fase kunnen specifieke afspraken worden gemaakt over andere of aanvullende aanspreekpunten. Bij GRIP 5 en GRIP Rijk zijn dat de CaCo's van de meldkamers die werken voor de betreffende regio. Zoals gezegd is er dus geen Coördinerende CaCo, ook niet landelijk.

9e kolom: “Door minister/NCTV te benaderen bevoegd gezag”

Deze kolom geeft weer met wie binnen een regio de minister (of namens deze medewerkers van de NCTV) contact zoekt ter afstemming van de bestuurlijke coördinatie. Dit is het bevoegde gezag (burgemeester, voorzitter veiligheidsregio of eventueel de aangewezen voorzitter in een GRIP 5 situatie).

In een GRIP Rijk situatie is dat het bevoegd gezag in de algemene of functionele kolom.

Bijlage 3 – Overzicht piketfunctionarissen crisisorganisatie

	GRIP 1	GRIP 2	GRIP 3	GRIP 4	GRIP 5	GRIP RIJK
GMU	CaCo	Als bij GRIP 1	Als bij GRIP 1	Als bij GRIP 1	Als bij GRIP 1	Als bij GRIP 1
CoPI	- Leider CoPI (h) Ovd-Brandweer - Ovd / Cvd-Geneseskundig - Ovd-Politie - Ovd-Bevolkingszorg - Informatiemanager CoPI - Communicatieadviseur CoPI - Plotter	Optioneel, bij meerdere CoPI's is ROT coördinerend. Als bij GRIP 1	Als bij GRIP 2	Als bij GRIP 2	Als bij GRIP 2	Als bij GRIP 2
ROT	x	- Regionaal Operationeel Leider - Hoofd sectie Brandweer - Hoofd sectie GHOR - Hoofd sectie Politie - Hoofd sectie Bevolkingszorg - Communicatieadviseur ROT - Informatiemanager ROT	Als bij GRIP 2	Als bij GRIP 2	Als bij GRIP 2 ROT's in elke betrokken regio, meerdere CoPI's mogelijk. De ROT uit de regio waarvan de voorzitter coördineert, heeft een bijzondere positie.	Als bij GRIP 2 ROT's in elke betrokken regio, meerdere CoPI's mogelijk.
GBT	x	x	- Burgemeester; - Strategisch adviseur brandweer; - Strategisch adviseur geneseskundige zorg; - Strategisch adviseur politie; - Strategisch adviseur bevolkingszorg; (Hoofd)officier van justitie; - Strategisch adviseur crisiscommunicatie (R)BT; - Informatiemanager (R) BT; - Procesbewaker GBT; - Notulist.	x	x	x
RBT	x	x	x	- Voorzitter veiligheidsregio - Burgemeesters betrokken gemeenten - Voorzitter van elk direct betrokken waterschap; - Hoofdofficier van justitie; - Regionaal Operationeel Leider; - Strategisch adviseur brandweer; - Strategisch adviseur geneseskundige zorg; - Strategisch adviseur bevolkingszorg; - Strategisch adviseur politie; - Liaison Cdk; - Strategisch adviseur crisiscommunicatie RBT; - Informatiemanager RBT; - Ondersteunend secretaris	Als bij GRIP 4. Het RBT uit de regio waarvan de voorzitter coördineert, heeft een bijzondere positie.	Als bij GRIP 4

